

„ÚVO DZOVKY“

**Prehľad a citácie
zo zaujímavých rozhodnutí
Úradu pre verejné obstarávanie
a európskej judikatúry**

§ 10

§ 5

§ 32

Vypracoval:
Inštitút verejného
obstarávania

**September
2021**

Úvahy a právne posúdenia obsiahnuté v rozhodnutiach Úradu pre verejné obstarávanie môžu byť dôležitou pomôckou nielen pre verejných obstarávateľov pri príprave a vyhlasovaní zákaziek, ale rovnako aj pre záujemcov či uchádzačov pri rozhodovaní sa o účasti vo verejnom obstarávaní, resp. pri príprave ponuky.

S cieľom upozorniť na najnovšie zaujímavé, dôležité alebo tematicky aktuálne rozhodnutia vám úrad predstavuje výber rozhodnutí, ktoré stoja za povšimnutie a sú hodné bližšej pozornosti¹.

OBSAH

Mimoriadne nízka ponuka – bolo jej skúmanie/vyhodnotenie obstarávateľom a odôvodnenie úspešným uchádzačom dostatočné?.....	3
Vylúčenie ponuky uchádzača z verejného obstarávania pre nesplnenie požiadavky na predmet zákazky.....	10
Vyžadovanie dokladov v ponukách uchádzačov	25
Z rozhodovacej praxe Súdneho dvora EÚ	36

¹ Tento dokument má iba informatívny charakter. Nie je použiteľný pre právne účely.

Mimoriadne nízka ponuka – bolo jej skúmanie/vyhodnotenie obstarávateľom a odôvodnenie úspešným uchádzačom dostatočné?

V prípade podozrenia na predloženie mimoriadne nízkej ponuky uchádzačom verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ skúma túto skutočnosť prostredníctvom inštitútu vysvetľovania ponuky a na základe dostatočného vysvetlenia ponuky uchádzačom prijíma následne rozhodnutie o akceptovaní či neakceptovaní mimoriadne nízkej ponuky. Zároveň všetky svoje myšlienkové pochody vedúce k jeho rozhodnutiu zaznamenáva zdokumentovateľným a preskúmateľným spôsobom. Preto je nevyhnutné klásť dôraz nielen na správnu formuláciu samotných žiadostí o vysvetlenie ako aj na skutočnosť, či predložené vysvetlenie uchádzača je dostatočne odôvodnené a obsahuje postačujúce dôkazy a argumenty potrebné k prijatiu rozhodnutia.

Číslo rozhodnutia ÚVO: 8222-6000/2021-OD

Typ rozhodnutia: rozhodnutie o námietkach navrhovateľa smerujúcich proti vyhodnoteniu ponúk

Obstarávateľ: Slovenská pošta, a. s.

Navrhovateľ: neúspešný uchádzač (podľa poradia ponúk umiestnený na 2. mieste)

Predmet zákazky: „Poskytovanie strážnej služby podľa § 3, písm. d) zákona č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti, pri preprave peňažných hotovostí“ (19543 – MSS)

Predpokladaná hodnota zákazky: 4 320 000,- EUR bez DPH

Kľúčové slová: mimoriadne nízka ponuka, žiadosť o vysvetlenie cenovej ponuky, vylúčenie uchádzača, vyhodnotenie ponúk, princíp transparentnosti, cenová kalkulácia, reverzný spôsob, nepreskúmateľnosť.

Stručný priebeh VO

- Obstarávateľom vyhlásená nadlimitná zákazka na poskytnutie služieb **bola rozdelená na tri časti a zároveň bolo uvedené, že pôjde o reverzný spôsob zadania zákazky.**
- Predpokladaná hodnota časti zákazky č. 1 „Preprava peňažných hotovostí - Západ“ bola **2 256 000,- Eur bez DPH**
- Stanoveným kritériom na vyhodnocovanie ponúk každej časti zákazky bola **najnižšia cena.**
- V časti 1 boli **predložené 4 ponuky**, pričom **jeden uchádzač bol vylúčený** (nezloženie zábezpeky).
- Po zostavení poradia ponúk zo zápisnice vyplynulo konštatovanie komisie, že **ponuka uchádzača na prvom mieste je o 15,71 % nižšia ako cena uchádzača na druhom mieste v poradí a o 16,1 % nižšia ako jej priemer ostatných nevylúčených ponúk.**
- **Komisia sa zhodla, že predmetná ponuka sa javí ako mimoriadne nízka a požiadala uchádzača, ktorého ponuka sa umiestnila na prvom mieste, o vysvetlenie tejto ponuky.**
- V žiadosti obstarávateľ o. i. uviedol, cit.: „(...) Vami predložená ponuka má najnižšiu hodnotu a javí sa ako mimoriadne nízka. Z uvedeného dôvodu vás žiadame o vysvetlenie vašej ponuky, konkrétne:
 - a) k spôsobu stanovenia jednotkových cien všetkých položiek uvedených v Prílohe č. 4 súťažných podkladov - Návrh uchádzača na plnenie kritérií – časť 1 Západ,
 - b) k uvedeniu všetkých zložiek jednotkových cien všetkých položiek uvedených v Prílohe č. 4 súťažných podkladov - Návrh uchádzača na plnenie kritérií – časť 1 Západ.“.
- Uchádzač vo svojom vysvetlení o. i. uviedol, cit.: „K písm. a) aj b) Vašej žiadosti Jednotkové ceny všetkých položiek uvedených v Prílohe č. 4 súťažných podkladov – Návrh uchádzača na plnenie kritérií – časť 1 Západ boli stanovené na základe cenovej kalkulácie. Pri kalkulácii jednotkových cien sme využili štandardné výpočty na zastávku, ktorá zahrňuje celkový objem poskytovanej služby, potreby klienta podľa dostupných získaných informácií, mzdový náklad na pracovníkov poverených výkonom prepravy peňažnej hotovosti, náklad na poistné krytie a ostatné náklady spojené s údržbou a prevádzkou prepravných motorových vozidiel, cenu pohonných hmôt a vznikajúce režijné náklady s tým spojené. Jednotková cena sa pohybuje na úrovni 50€ až 90€ bez DPH na zastávku. Zároveň bola v kalkulácii zohľadnená logistika prepráv v danom regióne Západ a vyťaženosť existujúcich trás a vozidiel, prípadné vytvorenie nových trás pre potreby zabezpečenia danej služby a ich optimalizácia v maximálne možnej miere. Z pohľadu výpočtov pri trasovaní sa pohybujeme v sadzbách na 1 km v rozmedzí od 0,40€ až 0,75€ bez DPH v závislosti od druhu požiadavky klienta. Cenová ponuka, ktorú sme predložili vychádza zo štandardných cien za služby, ktoré poskytujeme aj ostatným klientom našej spoločnosti. Spoločnosť AB poskytuje uvedený druh bezpečnostnej služby 24 hodín denne 7 dní v týždni od roku 2015, pričom počet našich klientov v uvedenej oblasti neustále rastie o čom svedčia aj nami predložené referencie.“

- V ďalšej nasledovnej zápisnici obstarávateľa, teda po prijatí vysvetlenia ponuky, bolo uvedené: „Dňa 21.05.2021 bol uchádzač AB, požiadaný o vysvetlenie ponuky s lehotou na doručenie odpovede päť pracovných dní. Uchádzač doručil odpoveď dňa 27.05.2021. Vo vysvetlení ponuky uvádza, že pri kalkulácii využil výpočet na zastávku, ktorá zahŕňa „celkový objem poskytovanej služby, potreby klienta podľa dostupných získaných informácií, mzdový náklad na pracovníkov poverených výkonom prepravy peňažnej hotovosti, náklad na poistné krytie a ostatné náklady spojené s údržbou a prevádzkou prepravných motorových vozidiel, cenu pohonných hmôt a vznikajúce režijné náklady s tým spojené. Jednotková cena sa pohybuje na úrovni 50 € až 90 € bez DPH na zastávku.“ V kalkulácii zohľadnil logistiku prepráv v regióne Západ a vyťaženosť existujúcich trás a vozidiel, vytvorenie nových trás a ich optimalizáciu v maximálne možnej miere. Uchádzač tiež uvádza, že jeho cenová ponuka vychádza zo štandardných cien za služby, ktoré poskytuje aj ostatným klientom. Po posúdení predloženého vysvetlenia ponuky komisia konštatovala, že okrem obvodu Bratislava, uchádzač **mohol** vo svojej cenovej ponuke zohľadniť jeho už existujúce trasy a vozidlá, ktoré v súvislosti s plnením rovnakého, resp. obdobného predmetu zákazky aj pre iných odberateľov, t.j. časť nákladov sa môže prekrývať s inými zmluvnými partnermi, čím tak **mohol** pri kalkulácii ceny získať konkurenčnú výhodu. Vzhľadom k tomu, že v obvode Bratislava je striktný harmonogram prepráv určený obstarávateľom, komisia konštatovala, že tu uchádzač nemal priestor na využitie synergického efektu, čo aj potvrdil ponúknutou cenou vo výške 25 275,00 € bez DPH/ mesiac, pričom obstarávateľ pri určení predpokladanej hodnoty zákazky uvažoval s cenou 24 000,00 € bez DPH/mesiac. Na základe uvedených informácií sa komisia uzniesla, že vysvetlenie uchádzača akceptuje.“
- Obstarávateľ následne všetkým uchádzačom odoslal „Oznámenie o vyhodnotení ponúk“ a navrhovateľovi týmto dokumentom o. i. oznámil, že cit.: „(...) V súlade s bodom 29.2. súťažných podkladov a § 55 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, Vám oznamujeme, že na základe výsledku vyhodnotenia ponúk v časti č. 1: Preprava peňažných hotovostí – Západ vaša ponuka v časti č. 1: Preprava peňažných hotovostí – Západ, v zmysle súťažného kritéria, nebola úspešná. Vaša ponuka sa s vyššou celkovou cenou za poskytnutie predmetu zákazky umiestnila na 2. mieste v poradí. Obstarávateľ preto vašu ponuku neprijíma. Úspešným uchádzačom sa stala spoločnosť AB, xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, ktorá predložila najnižšiu cenovú ponuku, splnila požiadavky na predmet zákazky a podmienky účasti určené obstarávateľom.
- Navrhovateľ podal voči vyhodnoteniu ponúk námietky.

Z argumentácie navrhovateľa:

- Navrhovateľ mal za to, že obstarávateľ vyhodnotil ponuku úspešného uchádzača v rozpore so ZVO, pričom podľa neho bola ponuka tohto uchádzača v porovnaní s ostatnými ponukami a predpokladanou hodnotou prvej časti zákazky výrazne podhodnotená, teda za uvedenú sumu (1 733 200,-Eur bez DPH) nie je podľa jeho názoru možné zabezpečiť počas trvania rámcovej dohody (48 mesiacov) obstarávanú službu v požadovanej kvalite a kvantite.

- Taktiež uviedol, že plnenie sa malo v zmysle súťažných podkladov poskytovať v rokoch 2022, 2023, 2024 a 2025 a v ponuke mali byť zohľadnené všetky náklady, no podľa jeho názoru v ponuke úspešného uchádzača s takou nízkou cenou táto skutočnosť zohľadnená nebola, resp. nemohlo byť v nej zohľadnené zvýšenie mzdových nákladov podľa zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde.
- Navrhovateľ uviedol, že, cit.: : „*Ak by sa kontrolovaný/ komisia kontrolovaného zaoberala vysvetlením mimoriadne nízkej ponuky... v zápisnici z vyhodnotenia ponúk kontrolovaný žiadnym spôsobom nepopísal svoje myšlienkové pochody, resp. prípadne vykonané úkony, ktoré ho viedli k akceptácii vysvetlenia ponuky úspešného uchádzača, t. j. kontrolovaný neuviedol, nepopísal a nevysvetlil, prečo, na základe akých skutočností akceptoval vysvetlenie ponuky úspešného uchádzača, ktoré argumenty úspešného uchádzača považoval za tak zásadné, ktoré ho presvedčili o reálnosti návrhu na plnenie kritéria.*“.

Z vyjadrenia obstarávateľa k námietkam:

- Podľa názoru obstarávateľa je z vysvetlenia ponuky zrejmé, že **komisia sa posúdením aspektu mimoriadne nízkej ponuky zaoberala** a následne taktiež uviedol, že cit.: „*Na základe predloženého vysvetlenia a skutočnosti, že kontrolovaný ako ani komisia nemôže vstupovať do cenotvorby uchádzačov, komisia nemala argumenty, ktorými by vyvrátila vysvetlenie uchádzača, a mohla jeho ponuku vyhodnotiť ako mimoriadne nízku.* Práve na základe vysvetlenia uchádzača komisia pripustila reálnosť argumentov uchádzača ohľadne optimálneho využitia už existujúcich trás prepráv, ktoré v súčasnosti uchádzač využíva pri plnení zmluvných povinností voči iným odberateľom, čím mohol uchádzač získať konkurenčnú výhodu oproti uchádzačovi, ktorý si nastavil cenovú politiku tak, že cenu kalkuloval len s ohľadom na požiadavky kontrolovaného, bez ohľadu na možné súbežné poskytnutie rovnakých alebo obdobných služieb, v rovnakom čase a rovnakom mieste/trase, aj pre iných svojich odberateľov.“.
- Obstarávateľ mal za to, že pri vyhodnotení ponúk uchádzačov postupoval v súlade s ustanoveniami ZVO, preto námietky navrhovateľa považuje za nedôvodné a rozhodnutie komisie akceptovať ponuku úspešného uchádzača bolo podporené aj nasledovnými faktami, cit.: „*a) z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie, zo dňa 27. 11. 2001, v spojených veciach C-285/99 a C-286/99 vyplýva, že ponuku možno považovať za mimoriadne nízku, pokiaľ nedosahuje hranicu 75 % PHZ, pričom ponuka uchádzača AB, dosahuje hodnotu 76,83 % PHZ,*
b) v rozhodnutí rady Úradu pre verejné obstarávanie 11501-9000/2020, z 24. 9. 2020, sa uvádza:
„ ... rada má za to, že nemožno konštatovať, že by verejní obstarávatelia, resp. obstarávatelia boli povinní považovať ponuku za mimoriadne nízku a žiadať o jej vysvetlenie na základe § 53 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní vždy, ak ponuka nedosahuje hranicu 75 % predpokladanej hodnoty zákazky.“
c) pravidlo obsiahnuté v § 53 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní neznamena automatické vylúčenie ponuky uchádzača, ak nespĺňa parametre uvedené v tomto ustanovení. V konečnom

dôsledku len komisia menovaná na vyhodnotenie ponúk má právo rozhodnúť, či ponuka uchádzača je alebo nie je mimoriadne nízka, či je reálna a či ju v konečnom dôsledku akceptuje. “

Posúdenie úradom

- Úlohou úradu bolo posúdiť, či sa obstarávateľ zaoberal ponukou úspešného z hľadiska mimoriadne nízkej ponuky a ak áno, či bolo jej uskutočnené vyhodnotenie dostatočné, t. j. či náležite, dôveryhodne preukazuje reálnosť ceny za predmet prvej časti zákazky uvedenej v ponuke úspešného uchádzača.
- Úrad v úvode konštatoval, že z dokumentácie vyplynulo, že **obstarávateľ sa ponukou úspešného uchádzača v kontexte mimoriadne nízkej ponuky zaoberal.**
- Na základe preskúmania dokumentácie úrad taktiež konštatoval, že obstarávateľ nepostupoval správne, keď **nepožadoval od úspešného uchádzača na preukázanie reálnosti jeho cenovej ponuky kalkuláciu k jednotkovým cenám jednotlivých položiek uvedených v prílohe č. 4 „Návrh uchádzača na plnenie kritérií – časť 1 Západ“**.
- Úradu nebolo zrejmé, **z akého dôvodu obstarávateľ úspešnému uchádzačovi nepoložil otázku, ktorou by bolo možné náležite objasniť výšku navrhnutých jednotkových cien**, nakoľko vo vyjadrení úspešného uchádzača bolo uvedené, že jednotkové ceny všetkých položiek uvedených v prílohe č. 4 „Návrh uchádzača na plnenie kritérií – časť 1 Západ“ stanovil na základe cenovej kalkulácie, a teda bolo možné sa domnievať, že určitú cenovú kalkuláciu k dispozícii mal.
- Podľa názoru úradu sa **obstarávateľ úspešného uchádzača nedostatočne dopytoval na vysvetlenie jeho cenovej ponuky**, ktorú v rámci svojho diskrečného oprávnenia správne a v súlade so zákonom označil v zápisnici z vyhodnotenia ponúk č. 1 za mimoriadne nízku.
- Úrad uviedol, že nedostatočná žiadosť o vysvetlenie mimoriadne nízkej ponuky sa odzrkadlila aj v odpovedi úspešného uchádzača, ktorý **len stroho a všeobecne popísal, ako pri tvorbe ponuky postupoval, a na podklade týchto všeobecných formulácií, avšak bez uvedenia určitej kalkulácie**, ktorá by štruktúrovane zobrazovala všetky zložky jednotkových cien a ich výšku, **nie je v danom prípade možné objektívne vyhodnotiť reálnosť cenovej ponuky úspešného uchádzača.**
- Podľa úradu je **konštatovanie komisie o akceptovaní ponuky úspešného uchádzača v zmysle zápisnice z vyhodnotenia ponúk založený len na úvahách obstarávateľa**, na nepreskúmateľných domnienkach obstarávateľa o tom, čo všetko mohlo mať za následok údajné získanie konkurenčnej výhody pri oceňovaní požadovanej služby zo strany úspešného uchádzača.
- V súvislosti s argumentáciou obstarávateľa ohľadom nemožnosti vstupovania do cenotvorby uchádzača je úrad toho názoru, že **uvedenie spôsobu stanovenia jednotkových cien a všetkých ich zložiek zo strany úspešného uchádzača nestačí na to, aby sa dalo vyhodnotenie jeho cenovej ponuky a jej následné akceptovanie považovať za objektívne a dostatočné.**
- V kontexte samotného procesu posudzovania ponukovej ceny uchádzača ako mimoriadne nízkej úrad **upozornil na preukázateľnosť tohto procesu a nutnosť jeho súladu s princípom transparentnosti** a zároveň poukázal na rozsudok Krajského sudu v Bratislave č. 2S 366/10-352

zo dňa 28. 9. 2011 týkajúci sa mimoriadne nízkej ponuky a jej vysvetlenia, v ktorom je okrem iného uvedené, že cit.: „*Transparentnosť procesu zadávania verejných zákaziek je nielen podmienkou účinnej konkurencie medzi dodávateľmi, ale aj predpokladom účelného vynakladania verejných prostriedkov. V rozpore s touto zásadou a teda aj so zákonom o verejnom obstarávaní je akékoľvek konanie obstarávateľa, ktoré by robilo verejné obstarávanie nečitateľné, nekontrolovateľné alebo horšie kontrolovateľné.*“

- Podľa názoru úradu **nestačilo v rámci vyhodnotenia mimoriadne nízkej ponuky poukázať iba na jednu z položiek ponukovej ceny úspešného uchádzača** (položka č. 18 prílohy č. 4 „Návrh uchádzača na plnenie kritérií – časť 1 Západ“) **a tú porovnať so sumou, z ktorej obstarávateľ vychádzal pri určení predpokladanej hodnoty zákazky**, a preto mal úrad za to, že **postup komisie obstarávateľa bol nepreskúmateľný**, nakoľko zo zápisníc ani zo žiadosti o vysvetlenie a k nej prislúchajúcej odpovedi preukázateľne nevyplýva, že jednotkové ceny za položky uvedené v návrhu na plnenia kritéria úspešného uchádzača sú reálne, že nie sú podhodnotené a že za dané ceny je objektívne možné poskytovať obstarávateľovi službu v kvalite a kvantite požadovanej v zmysle zmluvných podmienok, a takisto v dokumentácii nebol nájdený žiaden podporný dokument, dôkaz alebo prepočet, ktorým by si obstarávateľ preveril tvrdenia úspešného uchádzača uvedené v jeho vysvetlení.
- Úrad v súvislosti so samotným procesom posudzovania a vyhodnotenia ponukovej ceny uchádzača ako mimoriadne nízkej ponuky poukázal na to, že tento proces **musí byť v súlade s princípom transparentnosti preskúmateľný**, t. j. musí byť zrejme na základe ktorých skutočností komisia dospela k záveru, že návrh ceny uchádzača je mimoriadne nízky a následne posúdenie vysvetlenia uchádzača a **zhodnotenie reálnosti jeho ceny musí byť dostatočné odôvodnené**.
- Úrad zároveň následne poukázal na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. j. 5 Afs 75/2009 zo dňa 06. 11. 2009, podľa ktorého, cit.: „*Úřad není oprávněn při své přezkumné činnosti vstupovat do myšlenkových pochodů jednotlivých hodnotitelů, tedy členů hodnotící komise, a tyto myšlenkové pochody jakkoliv přezkoumávat, hodnotit či dokonce nahrazovat vlastním správním uvážením, neboť zákon konstruuje hodnotící komisi jako kolegium odborně způsobilých osob, kterým jedinež je zákonem svěřena pravomoc posoudit veškeré odborné otázky, související s procesem hodnocení nabídek. Posouzení přiměřenosti či nepřiměřenosti údajů v nabídkách mezi takové odborné otázky bezpochyby náleží. Úřad však přezkoumává, zda k hodnocení komisí došlo zákonem stanoveným způsobem, zda k tomu došlo transparentním způsobem, tedy zda je posouzení komise přezkoumatelné po formální stránce. Nejvyšší správní soud tedy v této otázce konstatuje, že orgán dohledu by tím, že by přezkoumal hodnocení komise, nepředjímal ani nenahrazoval výsledný názor komise, jak míní stěžovatel, musí však dbát na to, aby komise k výsledku posouzení dospěla za splnění všech zákonem stanovených požadavků, tedy i za splnění požadavků transparentního a přezkoumatelného popisu způsobu hodnocení nabídek v odůvodnění.*“
- Úrad konštatoval, že **proces vyhodnocovania ponuky úspešného uchádzača sa stal nepreskúmateľným**, čím došlo k porušeniu princípu transparentnosti podľa § 10 ods. 2 ZVO

a uvedené konanie mohlo mať vplyv na výsledok predmetného postupu verejného obstarávania.

Odporúčanie úradu

- Úrad v zmysle ustanovenia § 175 ods. 8 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní do budúcnosti odporučil:
- venovať zvýšenú pozornosť dodržiavaniu princípov verejného obstarávania v celom procese zadávania zákazky
 - vyhnúť sa akémukoľvek konaniu, ktoré by robilo verejné obstarávanie nečitateľné, nejednoznačné, horšie kontrolovateľné alebo aby dôvody, ktoré budú viesť k vykonaniu úkonu, nevzbudzovali pochybnosti
 - v druhovo rovnakej veci pri vyhodnocovaní ponúk z hľadiska rizika mimoriadne nízkej ponuky, ako aj pri vysvetlení mimoriadne nízkej ponuky zo strany uchádzačov vychádzať z dostatočne a správne zisteného skutkového stavu a aby o záveroch, založených na takomto posúdení, nevznikali pochybnosti
 - pri opätovnom vyhodnocovaní ponúk nepostupovať iba formálne, ale vecne skúmať realitu ponukovej ceny úspešného uchádzača a za týmto účelom ho požiadať o predloženie podrobnej kalkulácie jednotlivých zložiek jeho ceny (jednotkových cien)
 - koncipovať žiadosť o vysvetlenie mimoriadne nízkej ponuky dostatočne jasne a určito, resp. konkrétnymi otázkami smerujúcimi k vyjasneniu a vysvetleniu cenovej ponuky, nie iba všeobecnou požiadavkou k uvedeniu zložiek jednotkových cien všetkých položiek a spôsobu ich stanovenia
 - vyhodnotiť a overiť tvrdenia uvádzané vo vysvetlení uchádzača a zároveň svoje rozhodnutie o akceptovaní alebo neakceptovaní ponukovej ceny riadnym a preskúmateľným spôsobom odôvodniť a zároveň takéto rozhodnutie nezaložiť len na domnienkach
 - v prípade nutnosti inštitút žiadosti o vysvetlenie mimoriadne nízkej ponuky v niektorých prípadoch uplatniť aj opakovane

Vylúčenie ponuky uchádzača z verejného obstarávania pre nesplnenie požiadavky na predmet zákazky

Ponuka uchádzača, ktorá nespĺňa požiadavky na predmet zákazky, špecifikované v súťažných podkladoch a dokumentácii, môže byť verejným obstarávateľom vylúčená. Dôvodom vylúčenia takej ponuky môže byť pri zákazke na stavebné práce napr. nesúlad údajov uvedených v záväzných návrhoch realizácie diela, kedy realizovateľnosť ponuky vylúčeného uchádzača nie je overiteľná z pohľadu požiadaviek verejného obstarávateľa stanovených v opise predmetu zákazky, napr. v zmysle požiadaviek na časové, personálne a technické zabezpečenie realizácie predmetu zákazky.

Číslo rozhodnutia Rady ÚVO: 6347-9000/2021

Typ rozhodnutia: odvolanie uchádzača proti rozhodnutiu úradu vydanému v konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok navrhovateľa smerujúcich podľa § 170 ods. 3 písm. d) zákona o verejnom obstarávaní proti vylúčeniu z verejného obstarávania na predmet podlimitnej zákazky

Číslo prvostupňového rozhodnutia: 2727-6000/2021-OD

Verejný obstarávateľ: Obec Čakany

Odvolateľ/Navrhovateľ: uchádzač vylúčený z verejného obstarávania

Predmet zákazky/koncesie: „Odkanalizovanie skupiny obcí Horného Žitného ostrova

5. etapa – Kanalizácia Čakany“

Predpokladaná hodnota zákazky/koncesie: 1 944 869,73 EUR bez DPH

Kľúčové slová: podlimitná zákazka, stavebné práce, vylúčenie ponuky, vylúčenie uchádzača, opis predmetu zákazky, časové, personálne, technické zabezpečenie realizácie predmetu zákazky, záväzný návrh realizácie diela, nesúlad

Zistenie rady:

- Verejný obstarávateľ vyhlásil verejné obstarávanie na podlimitnú zákazku na uskutočnenie stavebných prác s predmetom zákazky „Odkanalizovanie skupiny obcí Horného Žitného ostrova 5. etapa – Kanalizácia Čakany“.

- V lehote na predkladanie ponúk, predložili ponuku ôsmi uchádzači vrátane navrhovateľa.
- **Verejný obstarávateľ v súťažných podkladoch požadoval od uchádzačov predložiť tri záväzné návrhy realizácie diela:**
 - časový návrh etáp realizácie diela,
 - návrh realizácie diela – nasadenie pracovníkov,
 - návrh realizácie diela – nasadenie strojov a zariadení.
- V záväzných návrhoch realizácie diela, ktoré predložil navrhovateľ vo svojej ponuke, **komisia verejného obstarávateľa identifikovala nezrovnalosti** (navrhovateľom predložené návrhy realizácie diela neboli vo vzájomnom súlade), **a preto požiadala navrhovateľa o vysvetlenie ponuky.**
- **Komisia verejného obstarávateľa** po posúdení navrhovateľom predložených záväzných návrhov realizácie diela **zistila nesúlad** konkrétne:
 - **medzi záväzným návrhom nasadenia pracovníkov a záväzným časovým návrhom etáp realizácie diela**, keďže v zmysle navrhovateľom predložených dokumentov by uvedení pracovníci mali pracovať aj v dňoch, v ktorých navrhovateľ realizovať práce (technologické procesy) nebude, pričom niektoré práce (technologické procesy) nebude navrhovateľ realizovať žiadnymi pracovníkmi aj napriek tomu, že takéto práce (technologické procesy) realizovať plánuje.
 - **medzi predloženým záväzným návrhom nasadenia strojov a zariadení a záväzným časovým návrhom etáp realizácie diela**, keďže navrhovateľom uvedené vozidlá, stroje a zariadenia by mali byť nasadené aj v dňoch, v ktorých navrhovateľ realizovať práce (technologické procesy) neplánuje.
 - **medzi predloženým záväzným návrhom nasadenia pracovníkov a záväzným návrhom nasadenia strojov a zariadení**, z ktorého podľa komisie tiež vyplývalo, že navrhovateľ pri niektorých prácach (technologických procesoch) nebude mať dostatočne zabezpečenú obsluhu strojového a technického vybavenia.
- Keďže v rámci vysvetlenia ponuky **navrhovateľ identifikované nezrovnalosti nevysvetlil**, **verejný obstarávateľ vylúčil ponuku** navrhovateľa z verejného obstarávania podľa § 53 ods. 5 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní, tzn. **z dôvodu, že ponuka navrhovateľa nespĺňa požiadavky na predmet zákazky.**
- Navrhovateľ predložil úradu a následne rade **znalecký posudok**, ktorého obsah navrhovateľ zhrnul v rámci svojej argumentácie v podaných námietkach.
- Úrad vo svojom prvostupňovom rozhodnutí námietky navrhovateľa zamietol, pretože ich považoval v celom rozsahu za neopodstatnené, pričom konštatoval, že v postupe verejného obstarávateľa neidentifikoval v súvislosti s vylúčením ponuky navrhovateľa podľa § 53 ods. 5 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní, ako ani v postupe, ktorý tomuto vylúčeniu predchádzal, také porušenie zákona, ktoré by malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok predmetného verejného obstarávania.

- Navrhovateľ sa voči rozhodnutiu úradu odvolal a **úlohou rady v tomto odvolacom konaní bolo posúdiť**, či uvedené argumenty verejného obstarávateľa uvedené v odôvodnení vylúčenia uchádzača boli alebo neboli **zákonným dôvodom na vylúčenie ponuky navrhovateľa** podľa § 53 ods. 5 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní.

Argumenty navrhovateľa v odvolaní:

- Proti rozhodnutiu úradu podal navrhovateľ v celom rozsahu odvolanie, v ktorom **ako prvý dôvod nezákonnosti rozhodnutia úradu uvádza nedostatočne zistený skutkový stav úradom – nezákonné odmietnutie záverov znaleckého posudku**. Podľa navrhovateľa, ak chcel úrad spochybníť závery znalca, bolo povinnosťou úradu predložiť k týmto tvrdeniam také procesne relevantné dôkazné prostriedky, ktoré by jednoznačne odborné závery znalca spochybnili, napr. pokiaľ sa úrad nestotožnil so závermi znalca, mohol nariadiť kontrolné znalecké dokazovanie.
- K predloženému znaleckému posudku navrhovateľ uvádza, že po formálnej stránke nevykazuje evidentné nedostatky, pričom po stránke obsahovej je dostatočne preskúmateľný a zrozumiteľný, a zároveň zo znaleckého posudku nevyplývajú žiadne pochybnosti týkajúce sa metodiky jeho vypracovania. Závery tohto znaleckého posudku pritom podľa navrhovateľa jednoznačne smerujú k potvrdeniu, že dielo tvoriace predmet zákazky je zrealizovateľné v súlade s údajmi uvedenými navrhovateľom v prílohách súťažných podkladov.
- V rámci **druhého dôvodu nezákonnosti rozhodnutia úradu navrhovateľ poukazuje na znalecký posudok ako dôkaz nezákonného vylúčenia**. Navrhovateľ v tejto súvislosti poukazuje na to, že znalec v znaleckom posudku konštatoval, že formuláre (vzory a prílohy), ktoré verejný obstarávateľ stanovil v súťažnej dokumentácii „**Záväzný časový návrh etáp realizácie diela**“, „**Záväzný návrh realizácie diela – nasadenie pracovníkov**“ a „**Záväzný návrh realizácie diela – nasadenie strojov a zariadení**“ nezodpovedajú štruktúre a forme používanej v odbornej literatúre, ani v edukačných vysokoškolských publikáciách, ktoré sa zaoberajú predvýrobnou a výrobnou prípravou a organizovaním stavebných procesov. Podľa navrhovateľa formuláre sú neštandardné, zmätočné a v organizovaní stavebných procesov pri realizácii stavby nepoužiteľné.
- Navrhovateľ uvádza, že vzor „**Záväzný návrh realizácie diela – nasadenie pracovníkov**“ tak, ako ho stanovil verejný obstarávateľ, neumožňuje reálne stanoviť počty pracovníkov a nemôže zodpovedať skutočnému počtu jednotlivými pracovníkmi odpracovaných normohodín, nakoľko pracovníci vykonávajú aj iné činnosti na stavbe, ako len prácu predpísanú technologickým procesom. Znalec zároveň poukázal na potrebu a spotrebu času na výkon činností súvisiacich s prípravou staveniska, so zabezpečením všetkých opatrení súvisiacich s bezpečnosťou a ochranou zdravia pracovníkov (BOZP), zabezpečením čistoty pracoviska pred aj po vykonaní pracovného úkonu, zabezpečením environmentálnej ochrany stavby a jej okolia, atď. Navrhovateľ dodal, že prípravné práce sa spravidla vykonávajú mimo staveniska, pričom pracovníkov vykonávajúcich tieto práce je potrebné zahrnúť do celkového počtu nasadenia

pracovníkov, ako to požadoval verejný obstarávateľ. Rovnako je potrebné do celkového počtu nasadených pracovníkov zahrnúť aj pracovníkov vykonávajúcich napr. úpravu skládok, odvoz odpadov, prepravu stavebných mechanizmov, strojných zariadení, stavebných kontajnerov, skladov, panelov na spevnené plochy, ako aj pracovníkov prevádzkujúcich zariadenie staveniska. V prípade pracovníkov pracujúcich na líniových stavbách, kde sú často veľké vzdialenosti medzi zariadením staveniska a aktuálnym miestom výkonu práce, je potrebné počítať aj s časom na presuny z pracoviska do priestorov šatní a k hygienickým zariadeniam. Pracovníci teda vykonávajú práce pred aj po dokončení technologickej etapy, a je logické, že sa venujú aj iným činnostiam v rámci stavby, pričom je bežné, že sú pracovníci, ktorí sú kvalifikovaní na výkon viacerých špeciálnych činností, napr. montáž zapaženia výkopu, montáž lešenia alebo príprava podlažia a montáž potrubí alebo montáž oceľovej výstuže a betonár, atď.

- Z uvedeného teda podľa navrhovateľa vyplýva záver, že príloha „Záväzný návrh realizácie diela – nasadenie pracovníkov“ **nemôže na základe uvedených dôvodov v počte a trvaní nasadenia pracovníkov zodpovedať časovým úsekom trvania jednotlivých technologických procesov**, etáp podľa prílohy „Záväzný časový návrh etáp realizácie diela“. Z uvedeného teda podľa navrhovateľa vyplýva, že údajné rozpory, o ktoré oprel verejný obstarávateľ jeho vylúčenie, nie sú v skutočnosti rozpormi, ale podľa navrhovateľa vyplývajú zo samotnej povahy nastavených kritérií na vyplňovanie a znenie oboch príloh tak, ako ich stanovil verejný obstarávateľ v súťažných podkladoch v časti opisu predmetu zákazky. **Navrhovateľ zároveň poukazuje na to, že závery znalca tiež potvrdzujú, že počet pracovníkov uvedený v prílohe „Záväzný návrh realizácie diela – nasadenie pracovníkov“ vypracovanej navrhovateľom, je dostatočný a spĺňa požiadavky a podmienky realizácie diela.**
- Navrhovateľ ďalej uvádza, že podľa zaužívaných zvyklostí a štandardov je nasadenie stroja vždy počítané vrátane obsluhy – strojníka a že verejný obstarávateľ v prílohe „Záväzný návrh realizácie diela – nasadenie strojov a zariadení“ súťažných podkladov požadoval predložiť ich nasadenie, a nie zoznam. Táto požiadavka podľa navrhovateľa predpokladá, že uvádzané stroje a zariadenia musia byť aj s riadnou obsluhou alebo strojnou posádkou. Navrhovateľ zároveň poukázal na to, že závery znalca tiež potvrdzujú, že nasadenie vozidiel, strojov a zariadení uvedené v prílohe „Záväzný návrh realizácie diela – nasadenie strojov a zariadení“ vypracovanej navrhovateľom a predloženej v ponuke navrhovateľa, je dostatočné a spĺňa požiadavky a podmienky realizácie diela.
- Navrhovateľ tiež poukazuje na to, že znalec v znaleckom posudku zodpovedal otázku, **či ponuka navrhovateľa obsahuje v zmysle súťažných podkladov požadované záväzné informácie o časových, personálnych a technických podmienkach realizácie diela v rozsahu, štruktúre a obsahu garantujúcich ich reálnosť a realizovateľnosť**. V tejto súvislosti **znalec podľa navrhovateľa vypracoval vlastný harmonogram v programe MS Project za podmienok a z podkladov uvedených v súťažných podkladoch v prílohe „Záväzný časový návrh realizácie diela“**. Znalec vo svojom harmonograme, ktorý je

porovnateľný s uvedenou prílohou, podľa navrhovateľa overil reálnosť a realizovateľnosť diela a záväzné informácie definované navrhovateľom o časových, personálnych a technických podmienkach v predpísanej štruktúre a obsahu v súlade so súťažnými podmienkami. Znalec pritom pri vypracovaní harmonogramu zohľadnil navrhovateľom navrhnutý počet pracovníkov, strojov a mechanizmov. Tieto vytvorené podmienky pritom umožňujú nasadiť viacej pracovných skupín v rovnakom čase na rôznych pracoviskách. Dobrý manažment stavby, zásobovanie materiálom a dostatok pracovných síl a strojného vybavenia umožňuje efektívne organizovať prácu na stavbe a skracovať dobu realizácie a termín ukončenia výstavby.

- V rámci **tretieho dôvodu nezákonnosti rozhodnutia úradu navrhovateľ poukázal na neodborné vyjadrenia úradu k obsahu znaleckého posudku ako dôvodu na spochybnenie záverov znaleckého posudku.** V tejto súvislosti navrhovateľ poukázal na to, že úrad spochybnil obsah znaleckého posudku bez toho, aby disponoval odbornými vedomosťami na úrovni znalca.
- Navrhovateľ poukázal najmä na skutočnosť, že prílohy súťažných podkladov nemožno zamieňať so štandardným harmonogramom stavby, nakoľko tieto prílohy mali charakter tabuľky s údajmi, ktoré verejný obstarávateľ požadoval vyplniť a ktoré navrhovateľ ako uchádzač vyplnil, pričom súťažné podklady podľa navrhovateľa nestanovovali podmienku synchronizácie týchto príloh, resp. verejný obstarávateľ nemôže údaje, ktoré požadoval uviesť do príloh zamieňať, so štandardným harmonogramom stavby.
- Navrhovateľ uviedol, že ako uchádzač sa striktnie držal pri tvorbe svojej ponuky jednotlivých požiadaviek uvedených v súťažných podkladoch, pričom pri vypracovaní záväzných návrhov realizácie diela zohľadnil všetky požiadavky stanovené verejným obstarávateľom v opise predmetu zákazky v bode „Časové, personálne a technické zabezpečenie realizácie predmetu zákazky“.
- Navrhovateľ ďalej uviedol, že vyplnil tabuľky podľa požiadaviek verejného obstarávateľa stanovené v súťažných podkladoch, aj keď boli nelogické a neodborne vypracované, keďže verejný obstarávateľ stanovil ako jedinou možnosť vyplnenie týchto tabuliek. Navrhovateľ teda nemal dôvod podávať v súlade s § 164 zákona o verejnom obstarávaní žiadosť o nápravu. Navrhovateľ má za to, že požiadavka, v zmysle ktorej by mali uchádzači odborne posudzovať (kontrolovať) súťažné podklady, je v rozpore s požiadavkami, ktoré kladie zákon o verejnom obstarávaní na verejných obstarávateľov. Podľa navrhovateľa nie je úlohou, či povinnosťou uchádzačov viesť polemiku o logickosti, či legitimitě požiadaviek stanovených v súťažných podkladoch.
- K tvrdeniu úradu, že znalec sa vo svojich odpovediach nevysporiadal s rozpormi, ktoré sa nachádzajú v návrhoch realizácie diela, navrhovateľ opakovane uviedol, že úrad nedisponuje takými odbornými znalosťami, ktoré by mu umožňovali posúdiť, či v predložených návrhoch realizácie diela sa vyskytujú rozpory, resp. nesúlad, a zároveň úrad nie je kompetentný na základe vlastných úvah vyhodnotiť realizovateľnosť ponuky z hľadiska požiadaviek verejného obstarávateľa.

- V ďalšej časti odvolania navrhovateľ citoval **závery doplnenia znaleckého posudku a závery ďalších dôkazov**, ktoré predkladá v rámci podaného odvolania, konkrétne závery odborného stanoviska STU. **Mal za to, že predloženými dôkazmi jednoznačne preukázal, že závery verejného obstarávateľa, ktoré boli dôvodom vylúčenia, boli nesprávne, rovnako ako závery úradu, ktorý zamietol námietky navrhovateľa.** Navrhovateľ mal taktiež za to, že **jednoznačne preukázal, že jeho ponuka spĺňa požiadavky na predmet zákazky a obsahuje všetky požadované údaje, informácie o časových, personálnych a technických podmienkach realizácie diela v rozsahu, štruktúre a obsahu garantujúcich ich reálnosť a realizovateľnosť.**

Vyjadrenie verejného obstarávateľa k odvolaniu navrhovateľa:

- Verejný obstarávateľ poukazuje na stanovené podmienky, z ktorých vyplýva, že predmet zákazky má byť realizovaný súčasne v súlade so všetkými návrhmi realizácie diela — t. j. tak časovým a personálnym, ako aj s technickým návrhom, a teda **návrhy realizácie diela (časový, technický a personálny režim realizácie zákazky) nemôžu byť vo vzájomnom rozpore.** Verejný obstarávateľ uviedol, že vzhľadom na to, že dielo je realizované prostredníctvom ľudí vykonávajúcich pracovné činnosti s použitím strojov v konkrétnom čase, **znamená vzájomný nesúlad jednotlivých návrhov realizácie diela nerealizovateľnosť diela podľa návrhov realizácie diela.** Úrad pritom v rozhodnutí podľa verejného obstarávateľa konštatoval **skutočnosť, že navrhovateľ nepreukázal vecný, časový a personálno-technický súlad harmonogramov predložených v ponuke navrhovateľa.**
- K znaleckému posudku a ďalším navrhovateľom predloženým odborným vyjadreniam a stanoviskám verejný obstarávateľ uvádza, že žiadna zo stanovených otázok nebola koncipovaná spôsobom, či navrhovateľ svojou ponukou preukázal súlad uvedených harmonogramov podľa požiadaviek verejného obstarávateľa. V tejto súvislosti **verejný obstarávateľ konštatoval, že zo znenia otázok v predložených posudkoch a stanoviskách je zrejmé, že ani jedna z nich neriešila vzájomný súlad harmonogramov, a teda žiadny znalecký posudok, ani odborné vyjadrenie, či stanovisko túto najpodstatnejšiu otázku neposudzovali.** Verejný obstarávateľ zároveň poukázal na to, že zatiaľ čo sa harmonogram posudzovaný individuálne môže javiť ako realizovateľný, práve pri jeho posudzovaní v kontexte iných harmonogramov môžu vyplynúť najavo jeho nedostatky, čo sa de facto v prípade hodnotenia ponuky navrhovateľa aj stalo. Verejný obstarávateľ uviedol, že tieto **nedostatky riešil s navrhovateľom prostredníctvom žiadosti o vysvetlenie podľa § 53 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní, avšak navrhovateľ svojím vysvetlením neodstránil nesúlad predložených harmonogramov.**
- Verejný obstarávateľ príkladmo poukazuje na záväzný časový návrh realizácie diela a na záväzný návrh realizácie diela – pracovníci, v zmysle ktorých pracovníci na zvislé a kompletné konštrukcie majú byť nasadení v iných termínoch (126. – 127. deň), v akých majú byť zvislé a

kompletné konštrukcie realizované (136. – 137. deň), a taktiež na záväzný časový návrh realizácie diela a na záväzný návrh realizácie diela – vozidlá, stroje a zariadenia, v zmysle ktorých stroje a zariadenia na komunikácie majú byť nasadené v iných termínoch (168. – 192. deň), v akých majú byť komunikácie realizované (144. – 166. deň).

- K znalcom konštatovaným tvrdeniam v znaleckom posudku, že formuláre (vzory a prílohy) harmonogramov nezodpovedajú štruktúre a forme používanej v odbornej literatúre ani v edukačných vysokoškolských publikáciách a podľa zaužívaných zvyklostí a štandardov sa nasadenie stroja vždy počíta vrátane obsluhy – strojníka, verejný obstarávateľ uvádza, že uvedené tvrdenia sú irelevantné, nakoľko uvedené neznamena, že verejný obstarávateľ nemôže harmonogramy stanoviť iným spôsobom. Verejný obstarávateľ následne uvádza, že v zmysle stanovených podmienok súťaže požadoval v harmonograme „nasadenie strojov“ uviesť len počet strojov a uviesť počet hodín ich pracovného nasadenia, t. j. počet hodín, počas ktorých budú stroje „v chode“ (t. j. **v rámci tohto harmonogramu nemali byť zahrnutí aj pracovníci, ktorí budú dané stroje obsluhovať**). Dôkazom toho je podľa verejného obstarávateľa skutočnosť, že v súťažných podkladoch bolo tiež uvedené, že v Návrhu realizácie Diela — nasadenie pracovníkov uchádzač priradí ku každej technologickej etape všetkých pracovníkov, ktorých mieni využiť na realizáciu Diela, t. j. logicky aj tých, ktorí stroje obsluhujú.
- K tvrdeniam, že:
 - **predmetné prílohy nemôžu byť nástrojom objektívneho porovnania ponúk**, verejný obstarávateľ uviedol, že prílohy štrukturálne chronologicky, rozsahovo, terminologicky kopírujú projektovú dokumentáciu a výkaz výmer, pričom majú jednotnú formu a jednotný spôsob vyhodnocovania.
 - **predmetné prílohy nemôžu zodpovedať reálnym počtom pracovníkov a zariadení**, verejný obstarávateľ uvádza, že počty pracovníkov a zariadení by mali zodpovedať počtom, na ktorých základe bola kalkulovaná cena.
 - **stroje sa uvádzajú automaticky s obsluhou**, verejný obstarávateľ uvádza, že prílohy bolo potrebné vyplňať v zmysle súťažných podkladov
 - **ponuka je reálna a dielo je na základe ponuky navrhovateľa realizovateľné**, verejný obstarávateľ uvádza, že ponuka nebola vypracovaná v zmysle súťažných podkladov.
- K odbornému stanovisku STU verejný obstarávateľ uvádza, že kontroluje a **vyhodnocuje reálnosť doby výstavby a realizovateľnosť stavby najmä na základe súladu realizácie predmetu zákazky so všetkými predmetnými prílohami súčasne, pričom v predmetných prílohách je možné nastaviť koľkokoľvek realizačných etáp s akýmkoľvek dlhým trvaním**. Podľa verejného obstarávateľa z kontextu súťažných podkladov bolo zrejmé, že uchádzač mal zohľadniť dni pracovného pokoja a sviatky prostredníctvom údaju o celkovom počte hodín nasadenia v danom období. V prípade, ak uchádzač potreboval viac intervalov ako tri (pri nasadení zdrojov), mal postupovať v zmysle vysvetlenia predmetných návrhov, cit.: „V

prípade potreby doplnenia ďalších fáz (Začiatok - Koniec), ktoré sa nezmestia do jedného zošitu, uchádzač vyplní tieto fázy do rovnakej poskytnutej šablóny, ale uloží ich do nového súboru.“

- Verejný obstarávateľ dodal, že ak navrhovateľ štruktúre a forme jednotlivých harmonogramov nerozumel, **mohol ho v procese súťaže požiadať o vysvetlenie, resp. uplatniť voči podmienkam súťaže revízny postup (podat' žiadosť o nápravu), čo však navrhovateľ neurobil. Verejný obstarávateľ konštatoval, že navrhovateľ predložením ponuky do súťaže deklaroval svoj jednoznačný súhlas s podmienkami súťaže a zaviazal sa v prípade jeho úspechu v súťaži splniť všetky zmluvné podmienky.**
- Verejný obstarávateľ poukazuje na to, že súčasťou ponuky navrhovateľa bolo aj jeho vyhlásenie o akceptácii podmienok súťaže, v ktorom navrhovateľ čestne vyhlásil, cit.: „*v plnom rozsahu a bez výhrad súhlasím so všetkými podmienkami súťaže uvedenými vo výzve na predkladanie ponúk, v súťažných podkladoch pre vypracovanie ponúk a ich prílohách, ktoré som v súvislosti s touto súťažou prevzal, vrátane obchodným podmienok (návrhu zmluvy), ktoré tvoria súčasť súťažných podkladov pre vypracovanie ponuky (...).*“
- Podľa verejného obstarávateľa navrhovateľ zjavne nevenoval príprave ponuky potrebnú pozornosť, avšak bolo by v rozpore s princípom rovnakého zaobchádzania vo verejnom obstarávaní, keby verejný obstarávateľ v prípade navrhovateľa nevylúčil jeho ponuku zo súťaže, a tým by znevýhodnil uchádzačov, ktorí k príprave ponuky pristúpili zodpovedne a predložili svoje záväzné harmonogramy v súlade s podmienkami stanovenými v súťažnej dokumentácii.
- Verejný obstarávateľ uvádza, že súťažné podklady obsahovali požadované informácie, ktoré majú harmonogramy obsahovať, a spôsob ich vypracovania, pričom samotné harmonogramy boli už originálnym návrhom každého uchádzača a informáciou o ním navrhovanom spôsobe a čase realizácie zákazky. Bolo teda vecou uchádzača ako harmonogramy navrhne, z pohľadu splnenia podmienok súťaže je podstatné iba to, či je ich návrh vecne a časovo realizovateľný, pričom **realizovateľnosť verejný obstarávateľ vyhodnocoval najmä posudzovaním synchronizácie nasadenia strojov, zariadení a pracovníkov, ich zaradenie do štruktúry technologických etáp, reálnosť ich nasadenia s ohľadom na rozsah technologických etáp a dobu nasadenia pracovníkov s ohľadom na pracovnoprávne predpisy.** Pokiaľ však harmonogramy nespĺňajú stanovené požiadavky, neumožňujú verejnému obstarávateľovi overiť ich reálnosť, a zároveň sú nerealizovateľné. Harmonogramy sú totiž záväzné, a teda akákoľvek ich chyba znamená nerealizovateľnosť zákazky v súlade s harmonogramom.
- Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti mal verejný obstarávateľ za to, že **odôvodnene vylúčil ponuku navrhovateľa zo súťaže z dôvodu, že táto ponuka nespĺnila požiadavky na predmet zákazky** – neobsahovala požadované záväzné informácie o časových, personálnych a technických podmienkach realizácie diela v rozsahu, štruktúre a obsahu garantujúcich ich reálnosť a realizovateľnosť.

Rozhodnutie Rady:

- Rada má za to, že požiadavky verejného obstarávateľa, týkajúce sa **predloženia záväzných návrhov realizácie diela** v ponukách uchádzačov, **boli v súťažných podkladoch stanovené jednoznačne**. Zo súťažných podkladov podľa rady jednoznačne vyplývalo, že súčasťou ponuky museli byť **záväzné návrhy realizácie diela** vypracované uchádzačmi na základe príloh v súťažných podkladoch, v súlade s ktorými bude predmet zadávanej zákazky realizovaný, **nakol'ko tieto záväzné návrhy realizácie diela budú prílohami uzatvorenej zmluvy o dielo**.
- Zároveň zo súťažných podkladov podľa rady **jednoznačne vyplývalo, že uchádzači mali v „návrhu realizácie diela – nasadenie pracovníkov“ priradiť ku každej technologickej etape všetkých pracovníkov, ktorých mienia využiť na realizáciu diela** a v „návrhu realizácie diela – nasadenie strojov a zariadení“ **uchádzači mali uviesť ku každej technologickej etape všetky technické zariadenia (vozidlá, stroje a zariadenia), ktoré mienia použiť pri realizácii diela**. Uchádzači boli súčasne povinní v návrhoch realizácie diela **nastaviť časový, personálny a technický režim realizácie zákazky tak, aby garantoval realizovateľnosť diela v dohodnutej lehote a umožňoval verejnému obstarávateľovi overenie realizovateľnosti diela v etape hodnotenia ponúk**.
- Predložené záväzné návrhy realizácie diela mali v zmysle súťažných podkladov umožniť verejnému obstarávateľovi v procese zadávania zákazky **objektívne posúdiť najmä finančnú, vecnú a časovú reálnosť ponuky**. Zároveň predložené záväzné návrhy realizácie diela mali v zmysle súťažných podkladov **umožniť verejnému obstarávateľovi pri realizácii zákazky kontrolovať časové úseky stavebných celkov pri realizácii diela, záväzné počty nasadenia síl a prostriedkov v jednotlivej technologickej etape výstavby**.
- Z uvedeného pritom podľa rady zároveň zo súťažných podkladov vyplýva, že **jednotlivé návrhy realizácie diela, ktoré mali byť záväzné**, a to „časový návrh etáp realizácie diela“, „návrh realizácie diela – nasadenie pracovníkov“, „návrh realizácie diela – nasadenie strojov a zariadení“, **museli byť aj vo vzájomnom súlade**, inak by podľa rady **nebolo možné posúdiť finančnú, vecnú a časovú reálnosť ponuky v procese vyhodnocovania ponúk**, a zároveň by **nebolo možné v súlade s nimi realizovať ani predmet zákazky**, **nakol'ko podľa rady nie je možné realizovať predmet zákazky súčasne s tromi záväznými návrhmi realizácie diela, ktoré nie sú vzájomne súladné, a teda nemohli by byť v takejto (nesúladnej) podobe ani záväznými prílohami zmluvy o dielo**, ktorá má byť uzatvorená ako výsledok predmetného verejného obstarávania.
- S tvrdením navrhovateľa, že zo súťažných podkladov nevyplývalo, že jednotlivé návrhy realizácie diela museli byť vo vzájomnom súlade, sa však podľa rady **nie je možné stotožniť**, **nakol'ko podľa rady zo súťažných podkladov jednoznačne vyplývalo, s poukazom aj na verejným obstarávateľom deklarovaný účel, pre ktorý predmetné návrhy realizácie diela**

požadoval, ako aj s poukazom na skutočnosť, že tieto záväzné návrhy realizácie diela, ktoré mali uchádzači predložiť vo svojich ponukách, mali byť následne súčasťou uzatvorenej zmluvy o dielo, že jednotlivé záväzné návrhy realizácie diela museli byť vo vzájomnom súlade. Podľa rady teda predmetná požiadavka verejného obstarávateľa na predloženie záväzných návrhov realizácie diela v ponukách uchádzačov stanovená v súťažných podkladoch objektívne nepripúšťala výklad, že jednotlivé záväzné návrhy realizácie diela nemusia byť vo vzájomnom súlade.

- Ak mal navrhovateľ pochybnosti o zákonnosti postupu verejného obstarávateľa, resp. bol presvedčený o nezákonnosti alebo nesprávnosti jeho postupu v súvislosti so stanovením vzoru záväzných návrhov realizácie diela (prílohy súťažných podkladov), mal podať proti tejto skutočnosti žiadosť o nápravu v zmysle § 164 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní v zákonom ustanovenej lehote, a nie namietat predmetnú skutočnosť až v námietkach podaných proti vylúčeniu jeho ponuky. Rada sa v tejto súvislosti zároveň stotožňuje s konštatovaním úradu, že nie je možné v čase vyhodnocovania ponúk napádať podmienky zadávania zákazky vrátane stanovených požiadaviek na vypracovanie záväzných návrhov realizácie diela, ktoré boli navrhovateľovi známe po celý čas od uverejnenia súťažných podkladov. Rada preto považuje túto časť argumentácie navrhovateľa v podaných námietkach, ako aj následne v podanom odvolaní, za irelevantnú pre posúdenie opodstatnenosti vylúčenia ponuky navrhovateľa v predmetnom verejnom obstarávaní.
- V nadväznosti na argumentáciu navrhovateľa je teda podľa rady možné mať za to, že úrad sa v odvolaní napadnutom rozhodnutí správne domnieval, že navrhovateľ v čase predkladania ponúk nepovažoval vzory záväzných návrhov realizácie diela za neštandardné, zmätočné, bez výpovednej hodnoty, a teda stanovené verejným obstarávateľom v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní, nakoľko bez toho, aby navrhovateľ upozornil verejného obstarávateľa na túto skutočnosť (tzn. bez uplatnenia revízného postupu, či podanej žiadosti o vysvetlenie súťažných podkladov) tieto verejným obstarávateľom stanovené vzory záväzných návrhov realizácie diela akceptoval, predložil svoju ponuku, pričom súčasťou ponuky navrhovateľa bolo taktiež čestné vyhlásenie, v ktorom čestne vyhlásil, cit.: „(...) v plnom rozsahu a bez výhrad súhlasím so všetkými podmienkami súťaže uvedenými vo výzve na predkladanie ponúk, v súťažných podkladoch pre vypracovanie ponúk a ich prílohách, ktoré som v súvislosti s touto súťažou prevzal, vrátane obchodných podmienok (návrhu zmluvy), ktoré tvoria súčasť súťažných podkladov pre vypracovanie ponuky (...).“ Týmto úkonom teda navrhovateľ v čase predloženia ponuky jednoznačne vyjadril súhlas s obsahom dokumentov potrebných na vypracovanie ponuky, vrátane stanovených vzorov záväzných návrhov realizácie diela.
- Z § 53 ods. 1 druhá veta zákona o verejnom obstarávaní vyplýva, že komisia verejného obstarávateľa bola pri vyhodnotení ponúk predložených uchádzačmi povinná vychádzať z požiadaviek uvedených v súťažných podkladoch, v ktorých bola jednoznačne vyjadrená záväznosť uchádzačmi predkladaných návrhov realizácie diela. Ak by totiž komisia takto

pri vyhodnotení ponúk nepostupovala (a teda by predložené návrhy realizácie diela nevyhodnocovala ako záväzné návrhy, v súlade s ktorými musí byť realizovaný predmet zákazky), fakticky by to znamenalo zmenu podmienok a požiadaviek stanovených v súťažných podkladoch uskutočnenú po uplynutí lehoty na predkladanie ponúk.

- Zo zásady rovnosti zaobchádzania a zásady transparentnosti postupu verejného obstarávania vyplýva pre verejných obstarávateľov **povinnosť dodržiavať počas celého postupu rovnaký výklad kritérií na hodnotenie ponúk** (rozsudok z 18. októbra 2001, SIAC Construction, C-19/00, EU:C:2001:553, bod 43 a citovaná judikatúra), **a tým skôr nemeniť kritériá hodnotenia ponúk v jeho priebehu** (rozsudok zo 4. decembra 2003, EVN a Wienstrom, C-448/01, EU:C:2003:651, bod 93). Z toho vyplýva, že v prípade zrušenia rozhodnutia týkajúceho sa kritéria hodnotenia ponúk verejným obstarávateľom tento nemôže bez porušenia zásad rovnosti zaobchádzania a transparentnosti platne pokračovať v postupe verejného obstarávania bez ohľadu na toto kritérium, pretože by to znamenalo zmenu kritérií uplatniteľných na predmetné verejné obstarávanie (rozsudok zo 4. decembra 2003, EVN a Wienstrom, C-448/01, EU:C:2003:651, bod 94).
- Rada mala za to, že uvedené závery Súdneho dvora Európskej únie možno analogicky aplikovať aj vo vzťahu k požiadavkám na predmet zákazky. **Rovnako ako kritériá na vyhodnotenie ponúk, ktoré v citovanom rozhodnutí súd posudzoval, teda aj požiadavky na predmet zákazky musia byť podľa rady jasne určené už od začiatku verejného obstarávania. V štádiu po predložení ponúk by dodatočné zrušenie niektorej z požiadaviek na predmet zákazky mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, keďže existuje predpoklad, že ponuku predložili len tí uchádzači, ktorí túto požiadavku dokážu splniť (resp. ktorí sa domnievajú, že ju dokážu splniť), a zároveň, že ponuku nepredložili záujemcovia, ktorí by splnenie danej požiadavky neboli schopní preukázať.** Z uvedeného vyplýva, že ak by bola predmetná požiadavka odstránená v tomto štádiu verejného obstarávania, teda po uplynutí lehoty na predkladanie ponúk, nedošlo by k dodržaniu princípu rovnakého zaobchádzania s hospodárskymi subjektmi a ani princípu transparentnosti.
- Rada zároveň poukazuje na odpoveď navrhovateľa na žiadosť o vysvetlenie ponuky, z ktorej vyplýva, že navrhovateľ uviedol najmä formálne výhrady k predmetnej žiadosti, pričom vo vzťahu k jednotlivým záväzným návrhom realizácie diela navrhovateľ poskytol iba všeobecnú odpoveď na túto žiadosť verejného obstarávateľa, že predložené dokumenty nie sú vo vzájomnom rozpore, ale tieto sa vzájomne dopĺňajú a je potrebné ich vysvetľovať vo vzájomnej súvislosti.
- Nakoľko navrhovateľ podľa verejného obstarávateľa v rámci vysvetlenia ponuky identifikované **nedostatky (nesúlad)** jednotlivých návrhov realizácie diela **nevysvetlil, vylúčil** ponuku navrhovateľa podľa § 53 ods. 5 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní, tzn. z dôvodu, že ponuka navrhovateľa **nesplňa požiadavky** na predmet zákazky. V oznámení o vylúčení pritom verejný obstarávateľ konkrétne uviedol, že ponuka navrhovateľa **nesplňa požiadavky** na predmet zákazky, keďže **neobsahuje požadované záväzné informácie** o časových,

personálnych a technických podmienkach realizácie diela v rozsahu, štruktúre a obsahu garantujúcich ich reálnosť a realizovateľnosť. Navrhovateľom **predložené návrhy realizácie diela** sú teda podľa verejného obstarávateľa **v takom vzájomnom rozpore, že neumožňujú, aby na základe nich posúdil časovú, finančnú, personálnu a technickú reálnosť ponuky**, a zároveň je dielo tvoriace predmet zákazky v zmysle týchto dokumentov nerealizovateľné.

- Navrhovateľ v tejto súvislosti v rámci podaných námietok predložil **znalecký posudok, z ktorého vyplýva záver, že navrhovateľom navrhnutý počet pracovníkov uvedený v záväznom návrhu nasadenia pracovníkov je dostatočný, a že spĺňa požiadavky a podmienky realizácie diela**. V rámci podaného odvolania navrhovateľ zároveň predložil **doplnok č. 1 znaleckého posudku, z ktorého vyplýva záver, že pracovné operácie a postup prác v daných položkách, ktoré predložil navrhovateľ v záväznom návrhu realizácie diela, sú dostatočne zabezpečené personálnymi kapacitami na kvalitné zrealizovanie diela** tak, ako sú uvedené v rámci prílohy „Záväzný návrh realizácie diela nasadenie pracovníkov“, a to pri využití technických kapacít podľa prílohy „Záväzný návrh realizácie diela nasadenie strojov a zariadení“, pričom nasadenie pracovníkov zohľadňuje špecifiká danej technologickej etapy. **Rada pritom uvedené závery znaleckého posudku nerozporuje a ani nespochybňuje, predmetom tohto odvolacieho konania však bolo posúdenie rady, či ponuka navrhovateľa v tomto prípade spĺňa alebo nespĺňa požiadavky na predmet zákazky stanovené v súťažných podkladoch**. Zo súťažných podkladov pritom podľa rady vyplýva, že tento počet pracovníkov (ktorý je v zmysle záverov znalca dostatočný) mal byť v zmysle požiadaviek verejného obstarávateľa uvedených v opise predmetu zákazky rozložený v čase ku každej technologickej etape, a to tak, že uchádzač mal priradiť ku každej technologickej etape všetkých pracovníkov, ktorých mieni využiť na realizáciu diela, s uvedením typu pracovníka (kľúčový odborník alebo iný pracovník), počtu pracovníkov, dobu ich nasadenia v poradových číslach dní od-do a celkový počet hodín výkonu práce navrhnutých pracovníkov v príslušnej technologickej etape. Zo súťažných podkladov pritom zároveň vyplýva, že jednotlivé záväzné návrhy realizácie diela mali byť aj vo vzájomnom súlade. **Keďže navrhovateľ na niektoré technologicke procesy nenasadil žiadnych pracovníkov alebo ich nasadil, ale v iných dňoch, kedy príslušnú technologickú etapu nemieni realizovať, podľa rady je nevyhnutné konštatovať, že navrhovateľom predložený záväzný časový návrh realizácie diela a záväzný návrh nasadenia pracovníkov nie sú vo vzájomnom súlade, a teda nie sú ani v súlade s požiadavkami stanovenými v súťažných podkladoch**.
- Rada v tejto súvislosti taktiež dala do pozornosti, že verejný obstarávateľ v oznámení o vylúčení poukázal aj na viaceré ďalšie technologické etapy (nezrovnalosti), ktoré úrad v rozhodnutí neuviedol.
- Zo súťažných podkladov podľa rady vyplýva, že **všetky technické zariadenia** (vozidlá, stroje a iné zariadenia), ktorých nasadenie je podľa záverov znalca dostatočné, **mali byť v zmysle požiadaviek verejného obstarávateľa rozložené v čase, a teda ich nasadenie malo byť priradené ku každej technologickej etape**, a to tak, že uchádzač mal ku každej

technologickej etape uviesť všetky technické zariadenia (vozidlá, stroje a zariadenia), ktoré mieni použiť pri realizácii diela. Keďže navrhovateľ nasadil niektoré stroje a zariadenia potrebné pre realizáciu určitej technologickej etapy v období, kedy sa táto etapa v zmysle záväzného časového návrhu realizácie diela **nemala realizovať**, podľa rady je nevyhnutné konštatovať, že **navrhovateľom predložený záväzný časový návrh realizácie diela a záväzný návrh nasadenia strojov a zariadení nie sú vo vzájomnom súlade**, a teda nie sú ani v súlade s požiadavkami stanovenými v súťažných podkladoch.

- Na základe všetkých uvedených skutočností **rada v tomto odvolacom konaní dospela k záveru, že v tomto prípade bol daný zákonný dôvod na vylúčenie ponuky navrhovateľa podľa § 53 ods. 5 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní, tzn. z dôvodu, že ponuka navrhovateľa nespĺňa požiadavky na predmet zákazky**, vzhľadom na skutočnosť, že v tomto prípade z ponuky navrhovateľa jednoznačne vyplýva, že navrhovateľ v ponuke predložil jednotlivé záväzné návrhy realizácie diela, ktoré nie sú vo vzájomnom súlade, pričom tento nesúlad (nezrovnalosť) **navrhovateľ nevysvetlil ani v rámci vysvetlenia ponuky**. Rada mala tiež za to, že predmetná **požiadavka verejného obstarávateľa na predloženie záväzných návrhov realizácie diela bola v súťažných podkladoch stanovená jednoznačne a objektívne nepripúšťala výklad, že jednotlivé návrhy realizácie diela nemusia byť vo vzájomnom súlade**, a teda uchádzači boli povinní predložiť svoje ponuky v súlade so súťažnými podkladmi, a následne bol verejný obstarávateľ povinný vyhodnocovať predložené ponuky v súlade s požiadavkami, ktoré si v súťažných podkladoch stanovil. **Odvolanie navrhovateľa v tejto časti preto rada považuje za nedôvodné.**
- Rada v súvislosti so znaleckým posudkom poukázala na rozsudok Krajského súdu v Brne, sp. zn. 31 Af 17/2018, v ktorom sa súd vyjadroval aj k znaleckému posudku predloženému verejným obstarávateľom, ktorým verejný obstarávateľ preukazoval splnenie podmienok na použitie priameho rokovacieho konania, a v ktorom Krajský súd v Brne uviedol, cit.: „*Ani znalecký posudek předložený žalobcem po vydání prvostupňového rozhodnutí totiž nelze považovat za důkaz, který by mohl osvědčit druhou z předestřených povinností žalobce. Ačkoliv soudy ani správní orgány zásadně nejsou oprávněny přehodnocovat „odborné“ závěry znalce, nemohou slepě přejímat jeho závěry, aniž by se zabývaly tím, zda je znalecký posudek dostatečně odůvodněn, zda je způsob vyvozování závěrů logicky konzistentní, zda jsou použité teoretická východiska věrohodná či zda jsou znalcem použité metody spolehlivé. Pro tato hodnocení není často nutné odborné hodnocení ze strany dalšího znalce. Závěr o nedostatečnosti znaleckého posudku předloženého žalobcem přitom neplyne z jakéhokoliv přehodnocování „odborných“ závěrů znalce, nýbrž ze zcela zjevných a zásadních nedostatků znalcem použité metodiky.*“
- Rada zároveň v tejto súvislosti poukázala na rozsudok Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. I. ÚS 49/2006, podľa ktorého, cit.: „*Ústavní soud se ve své judikatuře k povaze znaleckého posudku jako důkazního prostředku vyjádřil již několikrát a dospěl k závěru, že znalecký posudek je nepochybně významným druhem důkazních prostředků a v rámci dokazování v*

*trestným řízení mu přísluší významné místo. „Nelze však pustit ani na okamžik ze zřetele, že ze stěžejních zásad dokazování v novodobém trestním procesu vyplývá požadavek kritického hodnocení všech důkazů, včetně znaleckého posudku. Znalecký posudek je nutno hodnotit stejně pečlivě jako každý jiný důkaz, ani on nepožívá žádné větší důkazní síly a musí být podrobován všestranné prověrce nejen právní korektnosti, ale též věcné správnosti.“ [srov. např. nálezy sp. zn. III. ÚS 77/01 ze dne 10. 7. 2001 (N 104/23 SbNU 45), sp. zn. I. ÚS 429/03 ze dne 4. 12. 2003 (N 141/31 SbNU 257) či sp. zn. III. ÚS 299/06 ze dne 30. 4. 2007 (N 73/45 SbNU 149)]. Dále konstatoval, že hodnotit je třeba celý proces utváření znaleckého důkazu, včetně přípravy znaleckého zkoumání, opatřování podkladů pro znalce, průběh znaleckého zkoumání, věrohodnost teoretických východisek, jimiž znalec odůvodňuje své závěry, spolehlivost metod použitých znalcem a způsob vyvozování závěrů znalce. Je třeba trvat na povinnosti orgánů činných v trestním řízení hodnotit znalecký posudek ze všech aspektů shora naznačených, včetně jeho odborné správnosti. Tato zásada je běžně uznávána v odborné procesualistické literatuře (srov. např. Šámal, P.: Trestní právo procesní. 2. vyd. Praha: C. H. Beck 2003, str. 451; Mathern, V.: Znalecký posudok ako dôkazný prostriedok v československom trestnom konaní. Bratislava: Veda 1976, str. 109 a násl.). **Ponechávat bez povšimnutí věcnou správnost znaleckého posudku, slepě důvěřovat závěrům znalce, by znamenalo ve svých důsledcích popřít zásadu volného hodnocení důkazů soudem podle jeho vnitřního přesvědčení, a naopak privilegiovat znalecký důkaz a přenášet odpovědnost za skutkovou správnost soudního rozhodování na znalce; takový postup nelze z ústavněprávních hledisek akceptovat.“***

- Rada taktiež poukazuje na svoje rozhodnutia č. 14307-9000/2020 zo dňa 09. 02. 2021, č. 12651-9000/2017 zo dňa 15. 08. 2017, č. 2917-9000/2020 zo dňa 27. 02. 2020, č. 2008-9000/2021 zo dňa 08. 03. 2021, ako aj rozhodnutia úradu č. 14877-6000/2019-OD/9 zo dňa 24. 09. 2020, č. 6221-6000/2017-ODI zo dňa 21. 06. 2017, č. 8090-6000/2018-OD/6 zo dňa 09. 01. 2020, v ktorých rada, resp. úrad, neakceptovali znalecký posudok predložený účastníkom konania na preukázanie svojich tvrdení.
- Rada sa teda nestotožnila s argumentáciou navrhovateľa v podanom odvolaní, že úrad odmietnutie záverov znaleckého posudku postavil na vyjadrení verejného obstarávateľa a na svojich vlastných neodborných úvahách. **Úrad totiž podľa rady správne neprevzal závery predloženého znaleckého posudku z dôvodu, že tieto neboli pre posúdenie predmetu sporu v tomto konaní rozhodujúce (relevantné).** Znalecký posudok síce konštatuje, že ponuka navrhovateľa je realizovateľná tak, ako bola predložená, uvedené konštatovanie znalca však podľa rady neodpovedá na otázku, ako mal kontrolovaný vyhodnotiť ponuku navrhovateľa v súlade s požiadavkami stanovenými v súťažných podkladoch (ktoré navrhovateľ predložením ponuky akceptoval) za situácie, keď v navrhovateľom predložených záväzných návrhoch realizácie diela existujú zjavné rozpory, pričom tieto rozpory neboli odstránené ani v rámci vysvetlenia ponuky. **Znalecký posudok pritom podľa rady nepreukazuje, že v ponuke navrhovateľa (záväzných návrhoch realizácie diela) rozpory nie sú.** Znalecký posudok

podľa rady taktiež nedáva odpoveď na otázku, ako by bolo možné plniť predmet zákazky v súlade s týmito predloženými záväznými návrhmi, ktoré nie sú vzájomne súladné, a ktoré by sa stali súčasťou zmluvy o dielo.

- Pokiaľ ide o tvrdenie navrhovateľa, že úradu v tomto prípade neprináležalo vyhodnotiť znalecký posudok za nesprávny, a následne ho nahradiť vlastným posúdením odbornej stránky (navrhovateľ poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Sžp/6/2011), rada opätovne uviedla, že **úrad odborné závery znalca uvedené v znaleckom posudku nespochybnil, a ani tieto závery znalca nenahradil vlastnými odbornými závermi.**
- Rada mala teda za to, že **úrad v rozhodnutí správne uviedol, že ponuka navrhovateľa síce môže byť ako celok realizovateľná, avšak z dôvodu nesúladu údajov uvedených v jednotlivých záväzných návrhoch realizácie diela nie je realizovateľnosť ponuky navrhovateľa overiteľná z pohľadu požiadaviek verejného obstarávateľa stanovených v opise predmetu zákazky súťažných podkladov.** Zo súťažných podkladov pritom podľa rady jednoznačne vyplýva, že na splnenie kontrolovaným stanovených požiadaviek na predmet zákazky, ako aj pre naplnenie ich účelu, **mali byť údaje uvedené v záväzných návrhoch realizácie diela zosynchronizované. Skutočnosť, že by údaje uvedené v záväzných návrhoch realizácie diela v ponuke navrhovateľa boli vo vzájomnom súlade, však podľa rady predložený znalecký posudok nepreukazuje.**
- Rada v tejto súvislosti konštatovala, že ani **predložené odborné stanovisko STÚ nepreukazuje, že by navrhovateľom predložené záväzné návrhy realizácie diela boli predložené v súlade so súťažnými podkladmi, resp. že by boli vzájomne súladné, prípadne, že by v nich neboli dané žiadne nezrovnalosti.** Predmetné odborné stanovisko pritom podľa rady spochybňuje samotnú požiadavku verejného obstarávateľa na predloženie takýchto návrhov, ako však už bolo uvedené, posúdenie tejto otázky nie je v tomto odvolacom konaní relevantné, nakoľko táto skutočnosť nebola navrhovateľom namietaná v zákonnej lehote.
- Rada Úradu pre verejné obstarávanie odvolanie navrhovateľa zamietla a rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie potvrdila.

Vyžadovanie dokladov v ponukách uchádzačov

Verejní obstarávatelia by sa mali už v rámci prípravy verejného obstarávania dôsledne zamýšľať nad primeranosťou vyžadovaných dokladov a účelom, na ktorý majú slúžiť. Teda nad tým, predloženie akých dokladov budú od uchádzačov vyžadovať a v akej fáze. Či od všetkých už pri predkladaní ponúk, alebo až od úspešného uchádzača v rámci poskytnutia súčinnosti na uzavretie zmluvy.

Číslo rozhodnutia: 6004-9000/2021

Číslo prvostupňového rozhodnutia: 16911-6000/2020-OD/5

Typ rozhodnutia: rozhodnutie o odvolaní uchádzača proti rozhodnutiu v konaní o preskúmaní úkonov kontrolovaného po uzavretí zmluvy

Verejný obstarávateľ: Obec Pohorelá

Predmet zákazky: „Prestavba viacúčelovej administratívnej budovy, obec Pohorelá“

Predpokladaná hodnota zákazky: 402 154,94 EUR bez DPH

Postup zákazky: podlimitná zákazka na uskutočnenie stavebných prác

Kľúčové slová: vyžadovanie dokladov, JED, podmienky účasti, požiadavky na preukázanie splnenia podmienok účasti, osobitné požiadavky na plnenie zákazky, doklady podľa národnej legislatívy, administratívna záťaž uchádzačov, princípy verejného obstarávania.

Okolnosti verejného obstarávania:

- Verejný obstarávateľ vyhlásil verejné obstarávanie na predmet zákazky „Prestavba viacúčelovej administratívnej budovy, obec Pohorelá“ ako podlimitnú zákazku na uskutočnenie stavebných prác.
- V následnom konaní o preskúmaní úkonov kontrolovaného po uzavretí zmluvy zistil úrad dve skutočnosti, ktoré mali za následok porušenie zákona o verejnom obstarávaní.
- Verejný obstarávateľ podal voči rozhodnutiu úradu odvolanie.

K zistenej skutočnosti číslo 1.

Okolnosti verejného obstarávania:

- V zmysle časti „F“ „Technické riešenie zhotoviteľa“ súťažných podkladov mali uchádzači **v rámci ponúk predkladať** spolu s návrhom Zmluvy o dielo v rámci príloh tejto zmluvy o. i. aj nasledovné doklady:
 - **doklad „stavbyvedúci“** – okrem identifikácie osoby stavbyvedúceho malo prílohu tvoriť platné oprávnenie v zmysle zákona NR SR č. 138/1992
 - **doklad „odborný garant projekčných prác“** – okrem identifikácie osoby odborného garanta malo prílohu tvoriť platné oprávnenie v zmysle zákona NR SR č. 138/1992
 - **doklad „vykonávanie odborných prehliadok a odborných skúšok vyhradených technických zariadení elektrických“** – okrem identifikácie osoby zodpovednej za vykonávanie odborných prehliadok a skúšok malo prílohu tvoriť platné oprávnenie v zmysle vyhlášky č. 508/2009
 - **doklad „energetický certifikát“** – okrem identifikácie osoby zodpovednej za vyhotovenie energetického certifikátu malo prílohu tvoriť platné oprávnenie v zmysle zákona NR SR č. 138/1992
 - **doklad „zdvihacie práce“** - uchádzači boli povinní v prehlásení uviesť názov zariadenia, typ zariadenia, výrobcu zariadenia (názov, adresu), vlastníka zariadenia (názov, adresa, IČO)
 - v prehlásení je preddefinovaný priestor aj pre **podpis vlastníka zariadenia**
 - prílohy prehlásenia
 - v prípade, že zariadenie podlieha evidencii na premávku na pozemných komunikáciách (má pridelené evidenčné číslo), prílohou je doklad, ktorým je **technický preukaz, alebo ekvivalentný doklad** nahrádzajúci technický preukaz v zmysle platných právnych predpisov
 - v prípade, že zariadenie nepodlieha evidencii na premávku na pozemných komunikáciách, je nutné uviesť **výrobné číslo**.
- Úrad vo svojom rozhodnutí v konaní o preskúmaní úkonov kontrolovaného po uzavretí zmluvy poukázal na to, že zo súťažných podkladov v spojení s návrhom Zmluvy o dielo je zrejmé, že verejný obstarávateľ požadoval predloženie vyššie špecifikovaných dokladov, resp. oprávnení **už v čase predkladania ponúk**, a to **od všetkých uchádzačov**, nielen od úspešného uchádzača v rámci poskytnutia súčinnosti na uzavretie zmluvy.
- Úrad mal ďalej za to, že napriek tomu, že verejný obstarávateľ uviedol požiadavky spočívajúce v predložení vyššie špecifikovaných dokladov v súťažných podkladoch v časti návrhu Zmluvy o dielo, majú tieto požiadavky povahu požiadaviek na preukázanie splnenia podmienok účasti týkajúcich sa technickej alebo odbornej spôsobilosti. Z uvedeného dôvodu mali byť subsumované pod podmienky účasti v súlade s § 34 ods. 1 ZVO.
- Úrad mal taktiež za to, že verejný obstarávateľ nesprávnym zadefinovaním daných požiadaviek postupoval zmätočne, a teda v rozpore s princípom transparentnosti podľa § 10 ods. 2 ZVO.

- Úrad vo svojom rozhodnutí konštatoval, že **verejný obstarávateľ postupoval v rozpore s § 10 ods. 2 ZVO**, a to princípom nediskriminácie hospodárskych subjektov, keď **požiadavky, ktoré z hľadiska svojej povahy a účelu zodpovedajú podmienkam účasti technickej alebo odbornej spôsobilosti v súťažných podkladoch, nesubsumoval pod podmienky účasti, čím vylúčil aplikáciu § 39 ods. 1 ZVO**, a teda zákonnú možnosť uchádzačov predbežne nahradiť doklady na ich preukázanie JED-om, **pričom navyše predkladanie vybraných dokladov, resp. oprávnení naviazal na slovenské právne predpisy bez pripustenia možnosti ich predloženia podľa ekvivalentných právnych predpisov členských štátov EÚ, čo predstavuje teritoriálnu diskrimináciu potenciálnych zahraničných záujemcov alebo uchádzačov.**

Argumenty verejného obstarávateľa v odvolaní:

- Verejný obstarávateľ nesúhlasil so záverom úradu, že dotknuté požiadavky majú povahu požiadaviek na preukázanie splnenia podmienok účasti týkajúcich sa technickej alebo odbornej spôsobilosti, pričom uviedol, že napriek skutočnosti, že podmienky účasti podľa § 34 ZVO sú taxatívne, neznamena to, že verejný obstarávateľ musí stanoviť všetky podmienky účasti zakotvené v ustanovení § 34 ZVO.
- V súvislosti s požadovaním predloženia vybraných dokladov v rámci návrhu zmluvy o dielo verejný obstarávateľ poukázal na metodické usmernenie úradu č. č. 6924-5000/2020, v ktorom sa uvádza, cit.: „(...) *ak verejný obstarávateľ vyslovuje v zmluve požiadavku, ktorá slúži na zabezpečenie povinností vyplývajúcich z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, je vyžadovanie takejto požiadavky na mieste aj bez toho, aby bola aj takáto požiadavka určená v podmienkach účasti. Ak teda z iného zákona, resp. z iných zákonov vyplýva povinnosť, aby pri konkrétnych stavebných prácach bol ustanovený stavbyvedúci s príslušným odborným zameraním a znenie zmluvy len v podstate transformuje požiadavky iných všeobecne záväzných právnych predpisov (t. j. nepresahuje ich rámec), osobitné vyslovovanie takejto požiadavky aj v podmienkach účasti nie je nevyhnutné.*“
- Z metodického usmernenia podľa názoru verejného obstarávateľa vyplýva, že požiadavky stanovené v časti “F” zmluvných podmienok návrhu Zmluvy o dielo, ktoré sú požiadavkami vyplývajúcimi z iných všeobecne platných právnych predpisov, ktoré nevyhnutne súvisia s realizáciou predmetu zákazky, nemusia byť osobitne stanovené v podmienkach účasti technickej a odbornej spôsobilosti, a preto logicky nemohlo dôjsť ani k vylúčeniu aplikácie § 39 ods. 1 ZVO, tak ako uviedol úrad vo výroku rozhodnutia.
- K naviazaniu predkladania vybraných dokladov, resp. oprávnení na slovenské právne predpisy verejný obstarávateľ uviedol, že zákon neobsahuje ustanovenie, ktoré by vyslovene stanovovalo povinnosť exaktne uviesť, že doklady, resp. oprávnenia zo strany uchádzačov naviazané na slovenské právne predpisy môžu byť nahradené dokladmi podľa ekvivalentných právnych predpisov členských štátov Európskej únie. Preto len samotná skutočnosť, že v súťažných podmienkach nebola vyslovene uvedená možnosť nahradenia dokladov podľa ekvivalentných

právnych predpisov členských štátov EÚ, neznamená, že takéto doklady uchádzača by verejný obstarávateľ neakceptoval. Uvedené konanie teda podľa jeho názoru rozhodne nemalo za následok žiadnu diskrimináciu uchádzačov z iných členských štátov EÚ, nakoľko doklady podľa ekvivalentných právnych predpisov členských štátov EÚ v zmysle platných právnych predpisov bez akýchkoľvek výhrad akceptuje a ich akceptáciu nikde v súťažných podmienkach nevylúčil.

Rozhodnutie Rady:

- Rada sa v úvode svojho rozhodnutia vyjadrila k tvrdeniam verejného obstarávateľa k povahe požiadaviek, pričom uviedla, že úrad v žiadnom bode rozhodnutia nekonštatoval, že verejný obstarávateľ bol povinný stanoviť všetky podmienky účasti stanovené v § 34 ZVO. Úrad v rozhodnutí poukázal na skutočnosť, že z hľadiska povahy ide o doklady, ktorými sa preukazujú podmienky účasti technickej alebo odbornej spôsobilosti, a zároveň poukázal na skutočnosť, že pokiaľ by verejný obstarávateľ tieto doklady požadoval v rámci splnenia podmienok účasti, uchádzači by boli oprávnení predbežne nahradiť doklady JED-om. Verejný obstarávateľ však uvedené doklady nepožadoval v rámci podmienok účasti, ale požadoval ich povinne predložiť v ponuke v rámci príloh Zmluvy o dielo. Rada uviedla, že **uvedené malo prakticky za následok to, že uchádzači nemohli využiť JED, ale boli povinní doklady predložiť v lehote na predkladanie ponúk (tzn. už v ponuke). Zároveň malo uvedené za následok, že uchádzači nemali možnosť využiť kapacity tretích osôb tak, ako by to mali umožnené v prípade, ak by verejný obstarávateľ svoje požiadavky správne subsumoval pod podmienky účasti technickej alebo odbornej spôsobilosti.**
- Rada dala v tejto súvislosti do pozornosti Metodiku zadávania zákaziek zverejnenú na webovej stránke úradu, v ktorej je okrem iného uvedené, cit.: **„Pri technickej alebo odbornej spôsobilosti je výpočet jednotlivých podmienok účasti, resp. dôkazov, ktorými sa tieto podmienky preukazujú, taxatívny. Ide tak o zoznamy predchádzajúcich plnení, ktoré sú v prípade stavebných prác doplnené aj o vyjadrenie odberateľov (vo forme referencie alebo potvrdenia v závislosti od typu odberateľa). Ďalej môže ísť o uvedenie údajov o odborných, resp. technických alebo riadiacich pracovníkoch, údajov o priemernom počte zamestnancov, údajov o technickom, výskumnom, strojovom vybavení, uvedenie opatrení prijatých na úseku environmentálneho manažérstva a pod. Takisto aj v prípade technickej alebo odbornej spôsobilosti môžu uchádzači, záujemcovia, resp. ich skupiny na účely preukázania stanovených podmienok účasti využiť kapacity iných osôb. Rovnako však pritom platí podmienka, že pri plnení zmluvy alebo koncesnej zmluvy sa budú skutočne používať kapacity osoby, ktorej spôsobilosť sa využíva na preukázanie technickej spôsobilosti alebo odbornej spôsobilosti. Túto skutočnosť preukazuje záujemca alebo uchádzač písomnou zmluvou uzavretou s touto, z ktorej musí vyplývať záväzok tretej osoby, že poskytne svoje kapacity počas celého trvania zmluvného vzťahu. Taktiež platí aj to, že poskytovateľ kapacít musí spĺňať podmienky účasti týkajúce sa osobného postavenia a súčasne nesmú u neho existovať vymedzené dôvody na vylúčenie. V porovnaní s finančným a ekonomickým postavením však poskytovateľ**

kapacít musí navyše preukázať aj oprávnenie dodávať tovar, uskutočňovať stavebné práce alebo poskytovať službu vo vzťahu k tej časti plnenia, na ktorú boli kapacity poskytnuté. Navyše, pokiaľ ide o požiadavky súvisiace so vzdelaním, odbornou kvalifikáciou alebo odbornými skúsenosťami, predovšetkým pokiaľ sa týkajú osôb určených na plnenie zmluvy, resp. riadiacich pracovníkov [viď podmienka podľa § 34 ods. 1 písm. g) zákona], zákon explicitne ustanovuje požiadavku, aby osoby, ktoré svoje kapacity poskytujú, aj skutočne vykonávali príslušné stavebné práce alebo služby. Týmto sa má zabezpečiť, aby stavebné práce alebo služby vyžadujúce určitý stupeň profesionality a odbornej praxe skutočne vykonávali tie isté osoby, ktorými sa preukazovali podmienky účasti, a teda aby podmienky účasti nemali len čisto formálny charakter bez dosahu na samotné plnenie. Z tohto dôvodu je žiaduce, aby požiadavka na zabezpečenie plnenia rovnakými odborníkmi bola premietnutá aj do zmluvy a prípadne zabezpečená aj zmluvnou sankciou.

Zníženie administratívnej záťaže

Zápis do zoznamu hospodárskych subjektov, ako aj využitie jednotného európskeho dokumentu ponúka možnosť znížiť administratívnu záťaž pre uchádzačov alebo záujemcov pri preukazovaní splnenia podmienok účasti.

Jednotný európsky dokument

(...) jednotný európsky dokument (ďalej v tejto časti textu aj ako „JED“) je doklad, ktorý v konkrétnom verejnom obstarávaní slúži na predbežné nahradenie dokladov preukazujúcich splnenie všetkých podmienok účasti. (...) Ako vyplýva zo samotného názvu, ide o štandardizovaný dokument (formulár), ktorý je možné uplatňovať vo verejných obstarávaniach vo všetkých členských štátoch EÚ. V JED-e hospodársky subjekt vyhlasuje, že:

- neexistuje dôvod na jeho vylúčenie,*
- spĺňa objektívne a nediskriminačné pravidlá a kritériá výberu obmedzeného počtu záujemcov, ak verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ obmedzil počet záujemcov*
- poskytne verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi na požiadanie doklady, ktoré nahradil jednotným európskym dokumentom.“*

- K argumentu verejného obstarávateľa, že predloženie vybraných dokladov požadoval na zabezpečenie povinností vyplývajúcich z iných všeobecne platných právnych predpisov, pričom poukázal aj na metodické usmernenie č. 6924-5000/2020, rada uviedla, že z rozhodnutia úradu nevyplýva, že by úrad poprel možnosť zmluvne si zabezpečiť povinnosti vyplývajúce z iných všeobecne platných právnych predpisov. Uvedené napokon nevyplýva ani zo spomenutej Metodiky zadávania zákaziek, práve naopak, aj v samotnej metodike sa uvádza, že je žiaduce, aby požiadavka na zabezpečenie plnenia rovnakými odborníkmi bola premietnutá aj do zmluvy a prípadne zabezpečená aj zmluvnou sankciou. Úrad teda nekonštatoval, že verejný obstarávateľ nie je oprávnený žiadať doklady za stavbyvedúceho, garanta projekčných prác a pod. Z rozhodnutia úradu vyplýva len toľko, že pokiaľ chcel overiť odbornú alebo technickú spôsobilosť uchádzača, mal tak urobiť prostredníctvom podmienok účasti, nakoľko iba tak

je uchádzačom umožnené využiť JED, a teda predbežné nahradenie požadovaných dokladov, ako aj prípadné použitie tretích kapacít s cieľom preukázania dotknutých podmienok účasti.

- Vo vzťahu k metodickému usmerneniu č. 6924-5000/2020 rada uviedla, že z neho **nevyplýva**, že verejný obstarávateľ je oprávnený žiadať predloženie dokladov na preukázanie odbornej alebo technickej spôsobilosti už v rámci ponuky ako prílohy Zmluvy o dielo bez aplikácie § 34 ZVO a ustanovenia § 39 ZVO týkajúceho sa inštitútu JED-u. Predmetné metodické usmernenie hovorí len toľko, že pokiaľ z povahy predmetu zákazky vyplýva, že zhotoviteľ diela musí pri realizácii diela postupovať aj v zmysle iných všeobecne záväzných právnych predpisov, napr. že na realizácii diela sa musí podieľať aj osoba v postavení stavbyvedúceho, uvedené neznamena, že verejný obstarávateľ je povinný automaticky vyžadovať podmienku účasti podľa § 34 ods. 1 písm. g) ZVO. Pokiaľ však požaduje doklady napr. za stavbyvedúceho, je potom nevyhnutné, sledujúc princípy verejného obstarávania, aby tak urobil prostredníctvom stanovenia príslušnej podmienky účasti tak, aby uchádzači mohli využiť JED a prípadné použitie tretích kapacít.
- V súvislosti s argumentáciou verejného obstarávateľa, že zákon neobsahuje ustanovenie, ktoré by vyslovene stanovovalo povinnosť exaktne uviesť, že doklady, resp. oprávnenia zo strany uchádzačov naviazané na slovenské právne predpisy môžu byť nahradené dokladmi podľa ekvivalentných právnych predpisov členských štátov Európskej únie, rada poukázala na bod 90 rozhodnutia rady č. 10930-9000/2018 a takisto na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 04. 05. 2010, sp. zn. 5Sžf/37/2009, v ktorom je okrem iného uvedené, cit.: *„Zhora uvedených textov jednoznačne Najvyššiemu súdu vyplýva, že najmä Súdny dvor Európskych spoločenstiev poukazuje na tú skutočnosť, že súťažná podmienka preukázania technickej alebo odbornej spôsobilosti spočívajúca v držbe národných odborných osvedčení alebo licencií je spôsobilá privodiť diskriminačné zaobchádzanie so zahraničnými súťažiteľmi vo verejnom obstarávaní. Táto situácia sa v ich neprospech navyše zhoršuje tým, že obstarávateľ výslovne neuvedie v súťažných podmienkach, že obdobné licencie, osvedčenia alebo iné listiny predložené uchádzačom na základe národnej legislatívy iného členského štátu Európskej únie budú uznané ako národné. Oba hore uvedené orgány sa za tejto situácie zhodli, že takéto zhoršenie sa môže prejaviť tým, že je spôsobilé odradiť týchto zahraničných uchádzačov, a preto takýto postup obstarávateľa je nutné označiť za porušenie princípu nediskriminácie na národnom princípe a zásady rovnakého zaobchádzania.“*
- Rada v tejto súvislosti poukázala aj na základné povinnosti verejných obstarávateľov upravené v § 10 ods. 4 ZVO, ktorý znie nasledovne: **Voči hospodárskym subjektom z členských štátov sa uplatnia rovnako výhodné podmienky pri zadávaní zákaziek a zadávaní koncesii ako tie, ktoré sa uplatnia voči hospodárskym subjektom z tretích štátov pri vykonávaní Dohody o vládnom obstarávaní alebo inej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Európska únia viazaná.** Rovnako poukázala na princíp rovnakého zaobchádzania a princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, a to bez ohľadu na to, či ide o tuzemský alebo zahraničný subjekt.

- Na základe všetkých uvedených skutočností sa rada stotožnila s názorom úradu v rozhodnutí, keďže mala za to, že verejný obstarávateľ **porušil § 10 ods. 2 ZVO, a to princíp transparentnosti, rovnakého zaobchádzania a princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov**, keď nesubsumoval požiadavky spočívajúce v predložení vybraných dokladov, resp. oprávnení uvedené v časti “F” „Technické riešenie zhotoviteľa“ návrhu Zmluvy o dielo, ktoré z hľadiska svojej povahy a účelu zodpovedajú podmienkam účasti technickej alebo odbornej spôsobilosti, pod podmienky účasti technickej alebo odbornej spôsobilosti, čím **vylúčil aplikáciu § 39 ods. 1 ZVO**, a teda zákonnú možnosť uchádzačov predbežne nahradiť doklady na ich preukázanie JED-om, pričom navyše predkladanie vybraných dokladov, resp. oprávnení zo strany uchádzačov naviazal na slovenské právne predpisy bez pripustenia možnosti ich predloženia podľa ekvivalentných právnych predpisov členských štátov Európskej únie, čo predstavuje teritoriálnu diskrimináciu potenciálnych zahraničných záujemcov alebo uchádzačov.

K zistenej skutočnosti číslo 2.

Okolnosti verejného obstarávania:

- Verejné obstarávanie bolo financované prostredníctvom fondov EÚ, konkrétne z operačného programu Kvalita životného prostredia.
- Jednotlivé ponuky boli vyhodnotené na základe najlepšieho pomeru ceny a kvality, pričom verejný obstarávateľ stanovil 4 bodované kritériá.
- **Kritérium 1: Celková cena**
 - **Kritérium 2: Svetelnotechnické parametre ako svetelnotechnické parametre osvetľovacej sústavy**
 - **Kritérium 3: Spotreba elektrickej energie ako hodinová spotreba elektrickej energie celej inštalovanej sústavy pri plnom výkone v kWh (fyzikálna veličina kilo Watt hodina)**
 - **Kritérium 4: Tepelno-technické parametre ako merná spotreba tepla na vykurovanie QH,nd,r1,2 vo fyzikálnej veličine kWh/(m3a)**
- Uchádzači mali v rámci ponúk predkladať ako prílohy Zmluvy o dielo okrem iného nasledovné doklady:
- **svetelnotechnické riešenie – katalógové listy od výrobcov/predajcov svietidiel použitých vo výpočtoch**, z ktorých sú zrejme ich konkrétne typy, výrobca a parametre svietidla preukazujúce min. parametre v sumarizačnej tabuľke;
 - **spotreba elektrickej energie – výpočty spotreby elektrickej energie s uvedením mimo iného aj druhu elektrického spotrebiča, jeho elektrického príkonu v kW počítaného vo výpočte**, a to **pre všetky elektrické spotrebiče počítané vo výpočte**;
 - **tepelno-technické riešenie – výpočty tepelno-technického riešenia**;
 - **licenčné právo – súhlas vlastníkov licencií**, ktoré zhotoviteľ navrhuje použiť pri plnení predmetu zmluvy na realizáciu projektu sa príkladá k tejto prílohe a tvoria jeho súčasť (pozn.: v prípade, že plnenie zmluvy zo strany zhotoviteľa nepodlieha žiadnemu licenčnému právu,

- prílohou je čestné prehlásenie uchádzača/zhotoviteľa o tejto skutočnosti podpísané uchádzačom/zhotoviteľom);
- **projekčná činnosť** – v prehlásení je preddefinovaný priestor aj pre **podpis vlastníka programu**, ktorý použijú na spracovanie projektovej dokumentácie;
 - likvidácia odpadu vznikajúca počas uskutočňovania stavebných prác – **platné povolenie na prevádzku skládky** a v prehlásení preddefinovaný priestor aj pre **podpis vlastníka skládky**;
 - **vyhradené technické zariadenia elektrické** – **platný kalibračný list**, na všetky časti podliehajúce kalibrácii alebo doklad o úspešnej kalibrácii všetkých častí podliehajúcich kalibrácii, s uvedením doby platnosti do ďalšej kalibrácie a v prehlásení preddefinovaný priestor aj pre **podpis vlastníka zariadenia**.
- Úrad mal vo svojom rozhodnutí za to, že verejný obstarávateľ porušil § 10 ods. 2 ZVO, konkrétne princíp transparentnosti, proporcionality, hospodárnosti a princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, keď predloženie uvedených dokladov naviazaných na samotné plnenie zmluvy požadoval od uchádzačov už v štádiu predkladania ponúk.
- Úrad uviedol, že verejný obstarávateľ môže v súťažných podkladoch zakotviť rozsah dokumentov, ktoré musí uchádzač preukázať za účelom splnenia požiadaviek na predmet zákazky, avšak rozsah, obsah a druh týchto dokumentov musí bezprostredne súvisieť s predmetom zákazky a musí byť primeraný, **aby sa predišlo neúmernému administratívne zaťaženiu uchádzačov**.
- Úrad ďalej uviedol, že verejný obstarávateľ by mal pri vypracovaní súťažných podkladov a sprievodnej dokumentácie viesť, pre ktoré z výrobkov, ktoré majú byť dodané v rámci stavebných prác, je nevyhnutné predloženie katalógových listov od výrobcov/predajcov s detailným technickým popisom, aby uskutočnené stavebné práce zodpovedali určenému opisu predmetu zákazky, a tieto aj v súťažných podkladoch, resp. dokumentoch potrebných na vypracovanie ponuky vymenovať.
- Podľa úradu uvedené zaťaženie nesleduje vytvorenie vhodných podmienok pre rozvoj účinnej hospodárskej súťaže, naopak môže sa prejaviť dokonca až možným vplyvom na počet predložených ponúk do verejného obstarávania. Sledovaný cieľ bolo možné dosiahnuť aj menej obmedzujúcim a zaťažujúcim spôsobom, napr. požadovaním predloženie konkrétneho dokladu len pri vybraných alebo najdôležitejších ponúkaných výrobkoch, pričom by boli konkrétne doklady požadované iba na vybrané výrobky, avšak nie na všetky výrobky použité pri stavebných prácach v rámci „svetelnotechnického riešenia“.

Argumenty verejného obstarávateľa v odvolaní:

- Verejný obstarávateľ vo vzťahu k nastaveniu kritérií na vyhodnotenie ponúk a s tým súvisiacou požiadavkou na predloženie vyššie spomenutých dokladov už v štádiu predkladania ponúk uviedol, že potreba týchto dokladov, resp. nevyhnutnosť ich predloženia bola s ohľadom na charakter zákazky nevyhnutná, nakoľko **bez takýchto dokladov by nebol schopný posúdiť schopnosť uchádzača splniť predmet zákazky podľa požiadaviek vychádzajúcich z podmienok na**

čerpanie nenávratného finančného príspevku, pričom pri svetelnotechnickom riešení sú požadované doklady len od rozhodujúcich výrobkov (svietidiel), ktorých parametre priamo vstupujú do výpočtov návrhov hodnotiacich kritérií.

- Podľa verejného obstarávateľa nebolo možné zúžiť podanie návrhov zo strany uchádzačov na jednoduché vyhlásenia bez podrobných výpočtov, ktorými uchádzač preukazuje a garantuje hodnovernosť svojej ponuky.
- Vzhľadom k uvedenému preto požiadavka na predloženie dotknutých dokladov v požadovanom rozsahu a v čase predkladania ponúk objektívne nemôže spôsobiť neprimeranú administratívnu záťaž pre uchádzača, a teda takáto požiadavka nemôže byť v rozpore s § 10 ods. 2 ZVO.

Rozhodnutie Rady:

- Rada sa v úvode svojho rozhodnutia poukázala na kritériá na hodnotenie ponúk stanovené verejným obstarávateľom, pričom konštatovala, že tieto **súvisia iba s požiadavkami na predkladanie dokladov pre oblasti „svetelnotechnické riešenie“, „spotreba elektrickej energie“ a „tepelno-technické riešenie“**. Argumentácia verejného obstarávateľa preto nemohla byť **spôsobilá na preukázanie nevyhnutnosti dopytovania dokladov v ostatných oblastiach** („licenčné právo“, „likvidácia odpadu“, „projekčná činnosť“ a „vyhradené technické zariadenie elektrické“).
- Rada ďalej konštatovala, že vo vyjadreniach verejného obstarávateľa sa nenachádzajú požiadavky *Výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku*, z ktorých by vyplývala nevyhnutnosť stanovených kritérií na hodnotenie ponúk (pričom stanovenie kritérií úrad kontrolovanému nevytkol), a takisto **vo vyjadreniach verejného obstarávateľa nemožno identifikovať konkrétne požiadavky na poskytnutie nenávratného finančného príspevku, ktoré by mu dávali za povinnosť stanoviť požiadavky na predkladanie dokladov v ním určenom rozsahu**.
- Rada preto považovala argumentáciu verejného obstarávateľa o tom, že požiadavky na predkladanie ním stanovených dokladov vychádzajú z podmienok na čerpanie nenávratného finančného príspevku, za neopodstatnenú.
- Rada mala zároveň za to, že pokiaľ by aj samotná *Výzva na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok* obsahovala podmienky, ako stanoviť kritériá na hodnotenie ponúk, a aké doklady požadovať od uchádzačov, verejný obstarávateľ by bol povinný zvoliť taký spôsob vyžadovania dokladov, ktorý by bol súladný so zákonom o verejnom obstarávaní, prinajmenšom v kontexte § 10 ods. 2, teda tak, aby požiadavky boli v súlade so základnými princípmi verejného obstarávania, keďže verejný obstarávateľ je subjektom zodpovedným za nastavenie súťažných podkladov, ktoré budú v súlade so zákonom.
- V súvislosti s tvrdením verejného obstarávateľa, že požadované doklady boli nevyhnutné pre overenie reálnosti kvalitatívnych kritérií v ponukách uchádzačov, rada uviedla, že **požadované doklady**, ktoré úrad vytkol v zistení č. 2, **sa netýkajú výhradne stanovených kritérií**. Kritériá

hodnotenia ponúk súvisia s požiadavkami na predkladanie dokladov pre oblasti „svetelnotechnické riešenie“, „spotreba elektrickej energie“ a „tepelnotechnické riešenie“.

- Vo vzťahu pre vyššie uvedené oblasti rada pripomenula doklady požadované v súvislosti s kvalitatívnymi kritériami hodnotenia ponúk:
- **svetelnotechnické riešenie** – cit.: „Zhotoviteľ vyhlasuje, že svetelnotechnické riešenie pozostáva z priložených výpočtov svetelnotechnického riešenia (...) ďalej vyhlasuje, že svetelnotechnické riešenie je prepočítané z poskytnutých podkladov objednávateľom v súťaži, a ktoré zhotoviteľ obdržal v súťaži a zohľadňuje všetky svetelné zdroje (svietidlá), ktoré vyplývajú z podmienok súťaže, ako i zahrňa všetky svetelné zdroje (svietidlá).“
 - **spotreba elektrickej energie** – cit.: „Zhotoviteľ vyhlasuje, že priložené výpočty spotreby elektrickej energie ako hodinová spotreba elektrickej energie celej inštalovanej sústavy pri plnom výkone bez zaťaženia zásuvkových obvodov (pokiaľ v nich nebudú napojené elektrické spotrebiče zabezpečujúce vykurovanie, alebo ohrev teplej úžitkovej vody), vrátane strát sú úplné, (...) ďalej vyhlasuje, že spotreba elektrickej energie vo forme výpočtu zohľadňuje všetky elektrické spotrebiče uvažované alebo navrhované v ponuke zhotoviteľa v zmysle podmienok verejného obstarávania...“
 - **tepelnotechnické riešenie** – cit.: „Zhotoviteľ vyhlasuje, že tepelnotechnické riešenie pozostávajúce z priložených výpočtov tepelnotechnického riešenia je úplné, (...) ďalej vyhlasuje, že tepelnotechnické riešenie vo forme výpočtu ako komplexný prehľad výsledkov projektového hodnotenia energetickej hospodárnosti budovy podľa vyhlášky č. 364/2012 Z. z. je vypočítané na základe súťažných podkladov...“
- V nadväznosti na uvedené súvislosti rada vo vzťahu k posúdeniu administratívnej záťaže uviedla, že na to, aby boli uchádzači schopní predložiť ponuku vrátane návrhu na plnenie kritérií, v rámci ktorého boli povinní uviesť aj hodnoty jednotlivých kvalitatívnych kritérií už vo fáze prípravy ponuky museli disponovať podkladmi pre výpočet kvalitatívnych kritérií.
- Podľa rady preto v súvislosti s požiadavkou na predloženie týchto dokladov nemohlo v danom prípade ísť o nadmernú administratívnu záťaž, keďže verejný obstarávateľ od uchádzačov požadoval spolu s ponukou predložiť „iba“ už uchádzačom vytvorené podklady pre výpočet hodnôt kvalitatívnych kritérií, ktoré boli takisto povinným obsahom návrhu na plnenie kritérií, ktorý bol povinnou súčasťou ponuky uchádzača. Uvedená požiadavka sa teda podľa názoru rady javí ako súladná so zákonom. Rada mala za to, že keďže ide o doklady, ktoré majú preukazovať hodnoty kvalitatívnych kritérií na vyhodnotenie ponúk, bolo legitímne požadovať, aby tieto doklady tvorili súčasť ponúk uchádzačov tak, aby bolo možné overiť návrhy kritérií jednotlivých uchádzačov.
- Rada však mala za to, že verejný obstarávateľ nezdôvodnil nevyhnutnosť požadovania dokladov „licenčné právo“, „projekčná činnosť“, „likvidácia odpadu vznikajúceho počas stavebných prác“ a „vyhradené technické zariadenia elektrické“ od všetkých uchádzačov už v rámci predkladania ponúk.

- Rada konštatovala, že verejný obstarávateľ nezdôvodnil, **prečo tieto doklady nepostačovalo vyžadovať až od úspešného uchádzača (zhotoviteľa), a to v situácii, kedy je zrejmé, že predmetné doklady súvisia až s plnením zmluvy o dielo (teda až s plnením úspešného uchádzača ako zhotoviteľa predmetu zákazky).**
- Podľa rady požadovanie dokladov, ktoré sú naviazané až na plnenie zmluvy a ktoré predstavujú v čase predkladania ponúk neopodstatnenú zvýšenú administratívnu záťaž pre uchádzačov, je v rozpore so sledovaním cieľa zabezpečiť riadnu hospodársku súťaž bez kladenia neopodstatnených administratívnych prekážok na účasť vo verejnom obstarávaní.
- V prípade týchto dokladov sa preto rada stotožnila s konštatovaním úradu, že verejný obstarávateľ požadovaním dokladov „licenčné právo“, „projekčná činnosť“, „likvidácia odpadu vznikajúceho počas stavebných prác“ a „vyhradené technické zariadenia elektrické“ od všetkých uchádzačov už v rámci predkladania ponúk porušil **§ 10 ods. 2 ZVO, konkrétne princíp transparentnosti, proporcionality, hospodárnosti a princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov. Uvedené doklady sú naviazané na samotné plnenie zmluvy a verejný obstarávateľ ich bol oprávnený požadovať až od úspešného uchádzača.**

Z ROZHODOVACEJ PRAXE SÚDNEHO DVORA EÚ

prípád: Vo veci C-23/20 **Simonsen & Weel A/S** proti **Region Nordjylland og Region Syddanmark** (región Severné Jutsko a región Južné Dánsko)

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 18 ods. 1, ako aj článkov 33 a 49 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES ([Ú. v. EÚ L 94, 2014, s. 65](#)), ako aj časti C bodu 7 a bodu 10 písm. a) prílohy V k tejto smernici a článku 2d ods. 1 písm. a) smernice Rady 92/13/EHS z 25. februára 1992, ktorou sa koordinujú zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia o uplatňovaní právnych predpisov spoločenstva, o postupoch verejného obstarávania subjektov pôsobiacich vo vodnom, energetickom, dopravnom a telekomunikačnom sektore ([Ú. v. ES L 76, 1992, s. 14](#); Mim. vyd. 06/001, s. 315) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ z 26. februára 2014 ([Ú. v. EÚ L 94, 2014, s. 1](#)) (ďalej len „smernica 92/13“)..

Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou **Simonsen & Weel A/S** na jednej strane a Region Nordjylland (**región Severné Jutsko**, Dánsko) a Region Syddanmark (**región Južné Dánsko**, Dánsko) (ďalej **spolu len „regióny“**) na druhej strane vo veci rozhodnutia týchto regiónov uzavrieť rámcovú dohodu so spoločnosťou Nutricia A/S.

Regióny oznámením o vyhlásení verejného obstarávania z 30. apríla 2019 vyhlásili otvorené konanie verejného obstarávania v zmysle smernice 2014/24, pričom predmetom bol nákup vybavení umožňujúcich výživu sondou pre pacientov v domácom ošetrovaní a pre zariadenia.

Cieľom nákupu bolo **uzavrieť rámcovú dohodu** na dobu štyroch rokov **medzi regiónom Severné Jutsko a jediným hospodárskym subjektom**. V oznámení bolo spresnené, že **región Južné Dánsko sa zúčastňuje len „prostredníctvom opcie“** a že záujemcovia boli **povinní predložiť ponuku na „všetky časti zákazky“**.

Toto oznámenie **neobsahovalo informácie o predpokladanej hodnote zákazky, rámcovej dohode pre región Severné Jutsko alebo opcie pre región Južné Dánsko**, ani informácie o maximálnej hodnote rámcových dohôd alebo o predpokladanom alebo maximálnom množstve výrobkov, ktoré sa pravdepodobne nakúpia podľa rámcovej dohody.

Z prílohy 3 k uvedenému oznámeniu vyplývalo, že „uvedené odhady a očakávané objemy spotreby len odrážajú očakávania obstarávateľa v súvislosti so spotrebou dodávok, na ktoré sa vzťahuje zákazka. Verejný obstarávateľ sa teda podľa rámcovej dohody nezaväzuje k odberu určitého množstva tovaru alebo nákupu v určitej hodnote. Inak povedané, skutočná spotreba môže byť vyššia alebo nižšia ako uvedené odhady“. Rámcová dohoda sa nemala považovať ani za exkluzívnu, takže verejný

obstarávateľ mohol nadobúdať podobné výrobky od iných dodávateľov v súlade s pravidlami upravujúcimi verejné obstarávanie.

Rozhodnutím z 9. augusta 2019 regióny dospeli k záveru, že ponuka spoločnosti Nutricia je najvýhodnejšia, a že táto spoločnosť získala zákazku. Dňa 19. augusta 2019 Simonsen & Weel podala žalobu na Klagenævnet for Udbud (Komisia pre opravné prostriedky v oblasti verejného obstarávania, Dánsko – ďalej len „Komisia pre OP“), ktorou sa domáhala zrušenia tohto rozhodnutia. Keďže súd tejto žalobe nepriznal odkladný účinok, región Severné Jutsko uzatvoril rámcovú dohodu s úspešným uchádzačom. Región Južné Dánsko nevyužil opciu, ktorú mal k dispozícii.

Argumenty žalobcu

- Regióny tým, že v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania neuviedli predpokladané množstvo alebo predpokladanú hodnotu výrobkov, ktoré majú byť dodané podľa rámcovej dohody dotknutej vo veci samej, porušili najmä článok 49 smernice 2014/24, zásady rovnosti zaobchádzania a transparentnosti zakotvené v článku 18 ods. 1 tejto smernice, ako aj bod 7 časti C prílohy V k uvedenej smernici.
- Regióny sú povinné uviesť maximálne množstvo výrobkov, ktoré možno nadobudnúť na základe rámcovej dohody, alebo jej maximálnu celkovú hodnotu, pretože v opačnom prípade by mohli umelo rozdeliť túto rámcovú dohodu počas celej doby platnosti, v rozpore s judikatúrou, ktorá vyplýva z rozsudku z 19. decembra 2018, Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato – Antitrust a Coopservice ([C-216/17](#), [EU:C:2018:1034](#)).

Argumenty žalovaného

- Pokiaľ ide o neuvedenie predpokladaného množstva alebo hodnoty, regióny namietajú najmä to, že povinnosť uviesť rozsah alebo určitú hodnotu v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania sa neuplatňuje na rámcové dohody. Zo samotného znenia článku 33 ods. 1 smernice 2014/24 vyplýva, že predpokladané množstvo môže byť uvedené „prípadne“, čo znamená, že takýto údaj je pre verejného obstarávateľa fakultatívny.
- Pokiaľ ide o neuvedenie maximálneho množstva výrobkov, ktoré možno nadobudnúť na základe rámcovej dohody, alebo maximálnej celkovej hodnoty dohody, regióny tvrdia, že riešenie v rozsudku z 19. decembra 2018, Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato – Antitrust a Coopservice ([C-216/17](#), [EU:C:2018:1034](#)), sa obmedzuje na situácie, v ktorých verejný obstarávateľ koná v mene iných verejných obstarávateľov, ktorí nie sú priamo zmluvnými stranami rámcovej dohody, čo v prejednávanej veci neplatí. Okrem toho z tohto rozsudku vyplýva, že zásady transparentnosti a rovnosti zaobchádzania sú dodržané, ak je celkový objem služieb uvedený v samotnej rámcovej dohode alebo v iných súťažných podkladoch.
- Okrem toho v prípade verejného obstarávania na základe rámcovej dohody je rozhodujúca otázka, či sa uskutočňuje aj v mene iných verejných obstarávateľov, čo vyplýva aj z odôvodnení 59 až 62 smernice 2014/24. Požiadavku na uvedenie maximálneho objemu alebo maximálnej hodnoty

uvedenú v bode 61 rozsudku z 19. decembra 2018, Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato – Antitrust a Coopservice ([C-216/17](#), [EU:C:2018:1034](#)), nemožno rozšíriť na prípady, ktoré nie sú porovnateľné s prípadom v danej samej. V prejednávanej veci však regióny tvrdia, že uzavreli nevýhradnú a nesynalagmatickú rámcovú dohodu a že v čase vyhlásenia verejného obstarávania nevedeli o rozsahu konkrétnych požiadaviek na nákup ani o cenovej úrovni „jednotlivých zákaziek“. V dôsledku toho neboli schopné vykonať spoľahlivý odhad hodnoty rámcovej dohody.

Prejudiciálne otázky

V rámci konania Komisia pre OP viedla úvahami o tom :

- Či je možné uplatniť riešenie uvedené v rozsudku z 19. decembra 2018, Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato – Antitrust a Coopservice ([C-216/17](#), [EU:C:2018:1034](#)), na spor vo veci samej, a to s prihliadnutím na osobitné okolnosti veci, ktorá viedla k vydaniu tohto rozsudku, a na skutočnosť, že smernica 2014/24 obsahuje v súvislosti s rámcovou dohodou malé zmeny vo vzťahu k zneniu smernice 2004/18, ktorá sa uplatňovala na uvedenú vec.
- Pochybnosti sa týkali najmä toho, či maximálna hranica musí špecifikovať jednak maximálne množstvá a jednak maximálne hodnoty výrobkov, ktoré možno nakúpiť na základe rámcovej dohody, a či by takéto maximum malo byť prípadne stanovené „od počiatku“, teda už v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania – v ktorom by teda bolo totožné s predpokladanou hodnotou – a/alebo v špecifikáciách, alebo či stačí, aby bolo toto maximum po prvýkrát stanovené v samotnej rámcovej dohode, t. j. po ukončení verejnej súťaže.
- Napokon za predpokladu, že by táto maximálna hranica nebola riadne uvedená verejným obstarávateľom, sa vnútroštátny súd pýta, či sa má podľa článku 2d smernice 92/13 rámcová dohoda uzavretá na tomto základe posudzovať rovnako ako situácia, v ktorej nebolo uverejnené oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania, a či sa má preto považovať za neúčinnú.

Vzhľadom na tieto úvahy sa Komisia pre OP rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1.

a) Majú sa zásady rovnosti zaobchádzania a transparentnosti stanovené v článku 18 ods. 1 smernice [2014/24] a článok 49 tejto smernice v spojení s bodom 7 a bodom 10 písm. a) časti C prílohy V k uvedenej smernici vykladať v tom zmysle, že **oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania** v situácii, o ktorú ide v tejto veci, **musí obsahovať informáciu o predpokladanom množstve a/alebo predpokladanej hodnote dodávok podľa rámcovej dohody, ktorej sa týka verejné obstarávanie?**

b) Ak je odpoveď na túto otázku kladná, majú sa vyššie uvedené ustanovenia vykladať v tom zmysle, že uvedená informácia sa musí uviesť vo vzťahu k rámcovej zmluve po prvé ako celku a/alebo po druhé vo vzťahu k očakávaniam pôvodného obstarávateľa, ktorý vyjadril svoj úmysel

uzavrieť dohodu na základe postupu verejného obstarávania (v tomto prípade: región Severné Jutsko), a/alebo po tretie vo vzťahu k očakávaniam pôvodného obstarávateľa, ktorý len uviedol, že sa možno zúčastní na verejnom obstarávaní (v tomto prípade: región Južné Dánsko).

2.

a) Majú sa zásady rovnosti zaobchádzania a transparentnosti stanovené v článku 18 ods. 1 smernice [2014/24] a články 33 a 49 tejto smernice v spojení s bodom 7 a bodom 10 písm. a) časti C prílohy V k uvedenej smernici vykladať v tom zmysle, že buď **oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania, alebo špecifikácie musia uviesť maximálne množstvo a/alebo maximálnu hodnotu dodávok podľa rámcovej dohody, ktorej sa týka verejné obstarávanie, pričom po dosiahnutí tohto limitu predmetná rámcová dohoda prestáva byť účinná?**

b) Ak je odpoveď na túto otázku kladná, majú sa vyššie uvedené ustanovenia vykladať v tom zmysle, že uvedený maximálny limit sa musí uviesť vo vzťahu k rámcovej zmluve po prvé ako celku a/alebo po druhé vo vzťahu k očakávaniam pôvodného obstarávateľa, ktorý vyjadril svoj úmysel uzavrieť dohodu na základe postupu verejného obstarávania (v tomto prípade: región Severné Jutsko), a/alebo po tretie vo vzťahu k očakávaniam pôvodného obstarávateľa, ktorý len uviedol, že sa možno zúčastní na verejnom obstarávaní (v tomto prípade: región Južné Dánsko).

3. Ak je odpoveď na prvú a/alebo druhú otázku kladná a v rozsahu, v akom je odpoveď na tretiu otázku potrebná, má sa článok 2d ods. 1 písm. a) smernice [92/13] v spojení s článkami 33 a 49 smernice [2014/24], ako aj bodom 7 a bodom 10 písm. a) časti C prílohy V k smernici [2014/24] vykladať v tom zmysle, že podmienka, že „verejný obstarávateľ zadal zákazku bez predchádzajúceho uverejnenia oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania v *Úradnom vestníku Európskej únie*“ sa vzťahuje na taký prípad, o aký ide v tejto veci, keď obstarávateľ uverejnil oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania v *Úradnom vestníku Európskej únie* na plánovanú rámcovú dohodu, ale

a) oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania nesplňa požiadavku uvedenia predpokladaného množstva a/alebo predpokladanej hodnoty dodávok podľa rámcovej dohody, ktorej sa týka verejné obstarávanie, pričom ich odhad je uvedený v špecifikáciách, a

b) obstarávateľ porušil požiadavku stanoviť v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo v špecifikáciách maximálne množstvo a/alebo maximálnu hodnotu dodávok podľa rámcovej dohody, ktorej sa týka verejné obstarávanie?

O prvej otázke písm. a) a druhej otázke písm. a)

Svojou prvou otázkou písm. a) a druhou otázkou písm. a) sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú článok 49 smernice 2014/24, body 7 a 8, ako aj bod 10 písm. a) časti C prílohy V tejto smernice v spojení s článkom 33 uvedenej smernice a zásady rovnosti zaobchádzania a transparentnosti uvedené v článku 18 ods. 1 tejto smernice vykladať v tom zmysle, že oznámenie o vyhlásení verejného

obstarávania musí uvádzať tak predpokladané množstvo a/alebo hodnotu, ako aj maximálne množstvo a/alebo hodnotu dodávok podľa rámcovej dohody, pričom po dosiahnutí tohto limitu predmetná rámcová dohoda prestáva byť účinná.

Súdny dvor EÚ na úvod svojej odpovede pripomenul definíciu rámcovej dohody podľa článku 33 ods. 1 druhého pododseku smernice 2014/24 a konštatoval, že článok 49 smernice 2014/24 stanovujúci, že oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania sa používajú ako prostriedok výzvy na súťaž v súvislosti so všetkými postupmi, takisto aj časť C prílohy V tejto smernice sa uplatňujú aj na rámcové dohody.

Súdny dvor EÚ ďalej konštatoval, že v tejto súvislosti z niektorých ustanovení smernice 2014/24, posudzovaných samostatne, možno vyvodiť, že verejný obstarávateľ má určitú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o možnosť uviesť v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania maximálnu hodnotu výrobkov, ktoré sa majú dodať na základe rámcovej dohody:

- Bod 8 časti C prílohy V k smernici 2014/24 stanovuje, že medzi informáciami, ktoré sa uvádzajú v oznámeniach o vyhlásení verejného obstarávania, musí verejný obstarávateľ uviesť predpokladaný celkový rozsah zákazky/zákaziek a ak je zákazka rozdelená na časti, táto informácia musí byť poskytnutá za každú časť. Jednoduchý odkaz na „rozsah“ namiesto presne vymedzenej hodnoty naznačuje, že posúdenie požadované od verejného obstarávateľa môže byť približné.
- Bod 10 tejto časti C týkajúci sa informácií o časovom rámci dodania alebo poskytnutia tovaru, prác alebo služieb a, pokiaľ je to možné, o trvaní zákazky v písm. a) venovanom osobitne rámcovým dohodám stanovuje, že verejný obstarávateľ musí v rámci možností uviesť hodnotu, rozsah a frekvenciu zadávaných zákaziek. Z toho vyplýva, že v súlade s týmto ustanovením sa za každých okolností nevyžaduje, aby verejný obstarávateľ uviedol hodnotu alebo rozsah a frekvenciu zákaziek, ktoré sa majú zadať.
- Rovnako článok 33 ods. 1 druhý pododsek smernice 2014/24 stanovuje, že rámcová dohoda má za cieľ „prípadne“ stanoviť predpokladané množstvo. Toto ustanovenie za pomoci príslovky „prípadne“ spresňuje, pokiaľ ide konkrétne o množstvá výrobkov, ktoré sa majú dodať, že tieto množstvá musia byť, pokiaľ je to možné, stanovené v rámcovej dohode. Zo vzorového formulára nachádzajúceho sa v prílohe II vykonávacieho nariadenia 2015/1986 tiež vyplýva, že verejný obstarávateľ nie je povinný vyplniť položku II.1.5) s názvom „Celková odhadovaná hodnota“, pričom táto hodnota môže byť „prípadne“ spresnená, ako to vyplýva z odkazu uvedeného v tejto položke na poznámku pod čiarou 2 tohto formulára.

Z uvedeného vyplýva, že samotný doslovný výklad týchto ustanovení nepostačuje na účely určenia, či oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania musí uvádzať predpokladané množstvo a/alebo hodnotu a maximálne množstvo a/alebo hodnotu tovaru, ktorý sa má dodať na základe rámcovej dohody.

Vzhľadom na zásady rovnosti zaobchádzania a transparentnosti uvedené v článku 18 ods. 1 smernice 2014/24, ako aj na všeobecnú štruktúru tejto smernice však nemožno pripustiť, aby verejný obstarávateľ neuviedol v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania maximálnu hodnotu výrobkov,

ktoré sa majú dodať na základe rámcovej dohody. Z iných ustanovení smernice 2014/24 totiž vyplýva, že verejný obstarávateľ musí určiť obsah rámcovej dohody, ktorú zamýšľa uzavrieť:

- Po prvé článok 5 tejto smernice týkajúci sa metód výpočtu predpokladanej hodnoty zákazky vo svojom odseku 5 stanovuje, že pri rámcových dohodách sa vychádza z najvyššej predpokladanej hodnoty, bez DPH, všetkých zákaziek predpokladaných počas celej doby platnosti dohody.

Keďže verejný obstarávateľ má posúdiť najvyššiu predpokladanú hodnotu bez DPH všetkých zákaziek predpokladaných počas celej doby platnosti rámcovej dohody, môže túto hodnotu oznámiť uchádzačom.

Okrem toho Súdny dvor vychádzal najmä z článku 9 ods. 9 smernice 2004/18, ktorý má identické znenie ako článok 5 ods. 5 smernice 2014/24, aby v bode 60 rozsudku z 19. decembra 2018, *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato – Antitrust a Coopservice* ([C-216/17](#), [EU:C:2018:1034](#)), rozhodol, že, aj keď má verejný obstarávateľ, ktorý je pôvodnou zmluvnou stranou rámcovej dohody, len povinnosť vynaložiť maximálne úsilie, aby mohol uviesť hodnotu a periodicitu každej z nasledujúcich zákaziek, ktoré majú byť zadané, má naopak povinnosť spresniť celkové množstvo plnení, a teda rozsah a maximálnu hodnotu, v akom môžu byť realizované nasledujúce zákazky.

- Po druhé podľa bodu 7 časti C prílohy V k smernici 2014/24 musí verejný obstarávateľ ako informácie, ktoré sa uvádzajú v oznámeniach o vyhlásení verejného obstarávania, opísať zákazku a z tohto dôvodu uviesť množstvo alebo hodnotu dodávok, na ktoré sa bude vzťahovať rámcová dohoda ako celok. Túto povinnosť si nemôže splniť bez uvedenia aspoň množstva a/alebo maximálnej hodnoty týchto dodávok.

Okrem toho, keď verejný obstarávateľ musí vyplniť formulár uvedený v prílohe II k vykonávaciemu nariadeniu 2015/1986, je povinný uviesť v položke II.2.6) tohto formulára, ktorá sa týka predpokladanej hodnoty, celkovú maximálnu hodnotu počas celého trvania každej časti.

Súdny dvor ďalej zdôraznil povinnosť uplatňovania základných zásad Únie pri uzatváraní rámcových zmlúv, pričom konštatoval, že tak zásady rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie, ako aj zásada transparentnosti, ktorá z nich vyplýva, implikujú, že všetky podmienky a podrobnosti verejného obstarávania boli v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo v špecifikáciách jasne, presne a jednoznačne formulované tak, aby po prvé všetci riadne informovaní a primerane obozretní uchádzači chápali ich presný význam a mohli ich vykladať rovnako, a po druhé, aby bol verejný obstarávateľ schopný skutočne overiť, či ponuky uchádzačov spĺňajú kritériá, ktorými sa riadi predmetné obstarávanie.²

Zásady transparentnosti a rovnosti zaobchádzania s hospodárskymi subjektmi, ktoré majú záujem o uzatvorenie rámcovej dohody, ktoré sú zakotvené najmä v článku 18 ods. 1 smernice 2014/24, by

² Pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. decembra 2018, *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato – Antitrust a Coopservice*, [C-216/17](#), [EU:C:2018:1034](#), bod 63.

totiž boli narušené, keby verejný obstarávateľ, ktorý je pôvodnou stranou rámcovej dohody, nespresnil celkové množstvo, ktorého sa týka takáto dohoda.³

V tejto súvislosti skutočnosť, že verejný obstarávateľ uvedie predpokladané množstvo a/alebo hodnotu, ako aj maximálne množstvo a/alebo hodnotu výrobkov, ktoré sa majú dodať na základe rámcovej dohody, má veľký význam pre uchádzača, pretože práve na základe tohto odhadu je uchádzač schopný posúdiť svoju schopnosť plniť svoje záväzky vyplývajúce z tejto rámcovej dohody.

Okrem toho, ak by nebola uvedená maximálna predpokladaná hodnota alebo množstvo, na ktoré sa takáto dohoda vzťahuje, alebo ak by takýto údaj nemal právne záväznú povahu, verejný obstarávateľ by mohol nerešpektovať toto maximálne množstvo. V dôsledku toho by úspešný uchádzač mohol byť zmluvne zodpovedný za neplnenie rámcovej dohody, ak by nedodal množstvá požadované verejným obstarávateľom, aj keď by prekračovali maximálne množstvo uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania. Takáto situácia by však bola v rozpore so zásadou transparentnosti uvedenou v článku 18 ods. 1 smernice 2014/24.

Okrem toho zásada transparentnosti by mohla byť dlhodobo porušovaná, keďže, ako vyplýva z článku 33 ods. 1 tretieho pododseku tejto smernice, rámcová dohoda môže byť uzavretá až na štyri roky a vo výnimočných prípadoch náležite odôvodnených najmä jej predmetom aj na dlhšie. Ako sa navyše uvádza v odôvodnení 62 uvedenej smernice, hoci sa zákazky založené na rámcovej dohode majú zadávať pred skončením platnosti samotnej rámcovej dohody, trvanie jednotlivých zákaziek založených na rámcovej dohode nemusí zodpovedať trvaniu tejto rámcovej dohody, ale podľa potreby môže byť kratšie alebo dlhšie.

Napokon rozširujúci výklad povinnosti definovať maximálnu odhadovanú hodnotu alebo množstvo, na ktoré sa vzťahuje rámcová dohoda, by mohol na jednej strane zbaviť potrebného účinku pravidlo stanovené v článku 33 ods. 2 tretom pododseku smernice 2014/24, podľa ktorého zákazky založené na rámcovej dohode nesmú za žiadnych okolností viesť k podstatným zmenám podmienok stanovených v tejto rámcovej dohode, a na druhej strane predstavovať zneužitie alebo použitie, ktoré bráni hospodárskej súťaži, obmedzuje ju alebo ju naruša, ako je uvedené v odôvodnení 61 tejto smernice.

Z toho vyplýva, že požiadavka, aby verejný obstarávateľ, ktorý je pôvodnou stranou rámcovej dohody, spresnil v rámcovej dohode množstvo a hodnotu plnení, ktoré bude táto dohoda pokrývať, predstavuje konkretizáciu zákazu používať rámcové dohody zneužívajúcim spôsobom alebo spôsobom, ktorý by bránil hospodárskej súťaži, obmedzoval ju alebo ju narušal.⁴

Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že verejný obstarávateľ, ktorý je pôvodnou stranou rámcovej dohody, sa môže zaviazat' na svoj vlastný účet a na účet potenciálnych verejných obstarávateľov, ktorí

³ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. decembra 2018, Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato – Antitrust a Coopservice, [C-216/17](#), [EU:C:2018:1034](#), bod [64](#).

⁴ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. decembra 2018, Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato – Antitrust a Coopservice, [C-216/17](#), [EU:C:2018:1034](#), bod [69](#).

sú jasne určené v tejto dohode, len v limite maximálneho množstva a/alebo hodnoty, a po jeho dosiahnutí uvedená dohoda prestáva byť účinná.⁵

K týmto úvahám však Súdny dvor EÚ uviedol dve doplňujúce spresnenia:

- Na jednej strane sú podľa článku 33 ods. 2 tretieho pododseku a článku 72 smernice 2014/24 prípustné zmeny rámcovej dohody, ktoré nemajú podstatnú povahu, pričom takáto zmena má v zásade konsenzuálny charakter, takže sa vyžaduje súhlas úspešného uchádzača.
- Na druhej strane uvedenie maximálneho množstva alebo hodnoty výrobkov, ktoré sa majú dodať na základe rámcovej dohody, môže byť uvedené buď v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, alebo v špecifikáciách, keďže v súvislosti s rámcovou dohodou sú verejní obstarávatelia povinní v súlade s článkom 53 ods. 1 smernice 2014/24 elektronicky poskytnúť, a to bez obmedzenia, úplný a priamy prístup k súťažným podkladom odo dňa uverejnenia oznámenia v súlade s článkom 51 tejto smernice.
- Splnenie týchto podmienok tak môže zabezpečiť dodržiavanie zásad transparentnosti a rovnosti zaobchádzania uvedených v článku 18 ods. 1 smernice 2014/24.
- Tieto zásady by naopak neboli splnené v prípade, ak by hospodársky subjekt, ktorý si želá prístup k uvedeným špecifikáciám na účely posúdenia vhodnosti predloženia ponuky, bol povinný vopred pred verejným obstarávateľom vyjadriť akýkoľvek záujem.

Vzhľadom na vyššie uvedené Súdny dvor EÚ pri odpovedi na prvú otázku písm. a) a druhú otázku písm. a) rozhodol, že článok 49 smernice 2014/24, body 7 a 8, ako aj bod 10 písm. a) časti C prílohy V tejto smernice v spojení s článkom 33 uvedenej smernice a zásady rovnosti zaobchádzania a transparentnosti uvedené v článku 18 ods. 1 tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania musí uvádzať tak predpokladané množstvo a/alebo hodnotu, ako aj maximálne množstvo a/alebo hodnotu výrobkov, ktoré sa majú dodať na základe rámcovej dohody, pričom po dosiahnutí tohto limitu predmetná rámcová dohoda prestáva byť účinná.

O prvej otázke písm. b) a druhej otázke písm. b)

Prvou tázkou písm. b) a druhou otázkou písm. b) sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 49 smernice 2014/24, ako aj bod 7 a bod 10 písm. a) časti C prílohy V tejto smernice v spojení s článkom 33 uvedenej smernice a zásady rovnosti zaobchádzania a transparentnosti uvedené v článku 18 ods. 1 tejto smernice majú vykladať v tom zmysle, že **tak predpokladané množstvo alebo hodnota výrobkov, ktoré sa majú dodať na základe rámcovej dohody, ako aj maximálne**

⁵ Pozri analogicky rozsudok z 19. decembra 2018, Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato – Antitrust a Coopservice, [C-216/17](#), [EU:C:2018:1034](#), bod [61](#).

množstvo alebo hodnota týchto výrobkov musia byť uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania.

Súdny dvor EÚ konštatoval, že keďže, ako vyplýva z odpovede na prvú otázku písm. a) a druhú otázku písm. a), oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania musí uvádzať predpokladané množstvo a/alebo hodnotu, ako aj maximálne množstvo a/alebo hodnotu výrobkov, ktoré sa majú dodať na základe rámcovej dohody, zásady transparentnosti a rovnosti zaobchádzania uvedené v článku 18 ods. 1 smernice 2014/24 bránia tomu, aby verejný obstarávateľ oznámil len čiastočné informácie o predmete a rozsahu rámcovej dohody z kvantitatívneho a/alebo finančného hľadiska.

Tento údaj by mohol byť všeobecne uvedený v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, pričom takáto zmienka postačuje na zabezpečenie dodržiavania zásad transparentnosti a rovnosti zaobchádzania uvedených v článku 18 ods. 1 tejto smernice.

Verejnému obstarávateľovi však nič nebráni v tom, aby s cieľom poskytnúť uchádzačom ďalšie informácie a umožniť im čo najlepšie posúdiť vhodnosť predloženia ponuky stanovil dodatočné požiadavky a rozdelil celkové predpokladané množstvo alebo hodnotu výrobkov, ktoré sa majú dodať v rámci rámcovej dohody, s cieľom charakterizovať potreby pôvodného verejného obstarávateľa, ktorý má v úmysle uzavrieť rámcovú dohodu, a potreby pôvodného verejného obstarávateľa alebo verejných obstarávateľov, ktorí prejavili záujem o možnú účasť na rámcovej dohode.

Verejný obstarávateľ môže tiež v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania osobitne uviesť predpokladané množstvo a/alebo hodnotu, ako aj maximálne množstvo a/alebo hodnotu výrobkov, ktoré sa majú dodať na základe rámcovej dohody pre každého verejného obstarávateľa, či už majú v úmysle uzavrieť rámcovú dohodu alebo či môžu na tento účel využiť opciu. Mohlo by ísť najmä o prípady, keď sa vzhľadom na podmienky plnenia následných verejných zákaziek hospodárske subjekty vyzývajú, aby predložili ponuky na všetky časti alebo na všetky položky uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, alebo keď sa následné zákazky majú plniť na vzdialených miestach.

Vzhľadom na vyššie uvedené Súdny dvor EÚ pri odpovedi na prvú otázku písm. b) a druhú otázku písm. b) rozhodol, že článok 49 smernice 2014/24, ako aj bod 7 a bod 10 písm. a) časti C prílohy V tejto smernice v spojení s článkom 33 uvedenej smernice a zásady rovnosti zaobchádzania a transparentnosti uvedené v článku 18 ods. 1 tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania sa musí uviesť predpokladané množstvo a/alebo hodnota výrobkov a maximálne množstvo a/alebo hodnota výrobkov, ktoré sa majú celkovo dodať na základe rámcovej dohody, a v tomto oznámení o vyhlásení verejného obstarávania sa môžu stanoviť ďalšie požiadavky, ktoré sa verejný obstarávateľ rozhodne doplniť.

O tretej otázke

V súvislosti s tým, že vo svojej tretej otázke sa vnútroštátny súd pýtal na výklad ustanovenia smernice 92/13, ktorá sa týka pravidiel verejného obstarávania subjektov pôsobiacich vo vodnom, energetickom, dopravnom a telekomunikačnom sektore, pričom o takéto služby však nejde vo veci samej⁶, Súdny dvor EÚ v úvode svojej odpovede na tretiu otázku poznamenal, že skutočnosť, že vnútroštátny súd odkázal na niektoré ustanovenia práva Únie nebráni tomu, aby Súdny dvor poskytol tomuto súdu všetky prvky výkladu, ktoré môžu byť potrebné na rozhodnutie veci, ktorú prejednáva, či už na ne v položených otázkach odkázal, alebo nie. V tejto súvislosti prináleží Súdnemu dvoru, aby zo všetkých informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, a najmä z odôvodnenia rozhodnutia vnútroštátneho súdu, vybral tie ustanovenia práva Únie, ktoré si so zreteľom na predmet sporu vyžadujú výklad.⁷

Za týchto podmienok usúdil, že svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 2d ods. 1 písm. a) smernice 89/665 vykladať v tom zmysle, že sa uplatňuje za predpokladu, že oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*, hoci na jednej strane predpokladané množstvo a/alebo hodnota výrobkov, ktoré sa majú dodať v rámci plánovanej rámcovej dohody, nevyplýva z tohto oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania, ale zo špecifikácií, a na druhej strane ani v tomto oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, ani v týchto špecifikáciách nie je uvedené maximálne množstvo a/alebo hodnota výrobkov, ktoré sa majú dodať podľa tejto rámcovej dohody.

Článok 2d ods. 1 smernice 89/665 stanovuje, že neuverejnenie oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania v *Úradnom vestníku Európskej únie* bez toho, aby to bolo povolené podľa ustanovení smernice 2014/24, spôsobuje neúčinnosť dotknutej zákazky alebo ako v prejednávanej veci dotknutej rámcovej zmluvy.⁸

Z článku 2d ods. 1 písm. a) smernice 89/665 v spojení s odôvodneniami 13 a 14 smernice 2007/66 teda vyplýva, že pri prijímaní smernice 2007/66 mal normotvorca Únie v úmysle zaviesť do uplatniteľného

⁶ Predmetné konanie sa týka opravných prostriedkov týkajúcich sa postupov verejného obstarávania založených na smernici 2014/24, ktoré upravuje smernica 89/665, pričom znenie článku 2d ods. 1 písm. a) tejto smernice je analogické zneniu zodpovedajúceho ustanovenia smernice 92/13.

⁷ Pozri najmä rozsudky z 27. októbra 2009, ČEZ, [C-115/08](#), [EU:C:2009:660](#), bod 81; z 22. marca 2012, Nilas a i., [C-248/11](#), [EU:C:2012:166](#), bod 31, ako aj z 20. decembra 2017, Impresa di Costruzioni Ing. E. Mantovani a Guerrato, [C-178/16](#), [EU:C:2017:1000](#), bod 28.

⁸ Tento článok 2d bol vložený do pôvodného znenia smernice 89/665 smernicou 2007/66. Normotvorca Únie spresnil vykonané zmeny, keď v odôvodnení 13 smernice 2007/66 uviedol, že s cieľom bojovať proti nezákonne vedenému priamemu zadávaniu zákaziek, ktoré Súdny dvor označil vo svojom rozsudku z 11. januára 2005, Stadt Halle a RPL Lochau ([C-26/03](#), [EU:C:2005:5](#), body 36 a 37), za najväčšie porušenie práva Únie v oblasti zadávania verejných zákaziek zo strany verejného obstarávateľa, by sa mali ustanoviť účinné, primerané a odradzujúce sankcie a zmluvy uzavreté na základe nezákonne vedeného priameho zadávania zákaziek by sa preto mali v zásade považovať za neúčinné. V odôvodnení 14 tejto smernice spresnil, že neúčinnosť je najúčinnnejším spôsobom na obnovenie súťaže a vytvorenie nových obchodných príležitostí pre tie hospodárske subjekty, ktorým bola nezákonným spôsobom odobratá možnosť zúčastniť sa súťaže, a priame zadávanie zákaziek v zmysle tejto smernice by malo zahŕňať všetky zadania zákaziek uskutočnené bez predchádzajúceho uverejnenia oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania v *Úradnom vestníku Európskej únie* v zmysle smernice 2004/18.

práva prísnu sankciu, ktorej uplatnenie by však malo byť obmedzené na najzávažnejšie prípady porušenia práva Únie v oblasti verejného obstarávania, teda na prípady, v ktorých sa zákazka zadala priamo bez toho, aby bolo v *Úradnom vestníku Európskej únie* vopred uverejnené oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania.

Z toho vyplýva, že by bolo neprimerané rozšíriť uplatnenie tohto ustanovenia na situáciu, o ktorú ide vo veci samej, v ktorej regióny uverejnili oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania a sprístupnili špecifikácie bez toho, aby v tomto oznámení alebo v týchto špecifikáciách uviedli predpokladané množstvo a/alebo predpokladanú hodnotu a maximálne množstvo a/alebo maximálnu hodnotu výrobkov, ktoré sa majú dodať podľa tejto rámcovej dohody. V takej situácii porušenie článku 49 smernice 2014/24 v spojení s bodmi 7 a 8, ako aj bodom 10 písm. a) časti C prílohy V tejto smernice nedosahuje stupeň závažnosti požadovaný na uplatnenie sankcie stanovenej v článku 2d ods. 1 písm. a) smernice 89/665.

Nesplnenie povinnosti verejného obstarávateľa uviesť rozsah rámcovej dohody je totiž v takom prípade dostatočne zreteľné na to, aby ho mohol zistiť hospodársky subjekt, ktorý mal v úmysle predložiť ponuku a ktorý sa preto musí považovať za informovaného.

Pri odpovedi na tretiu otázku Súdny dvor EÚ rozhodol, že článok 2d ods. 1 písm. a) smernice 89/665 sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatní za predpokladu, že oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*, hoci na jednej strane predpokladané množstvo a/alebo predpokladaná hodnota výrobkov, ktoré sa majú dodať na základe plánovanej rámcovej dohody, nevyplýva z tohto oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania, ale zo špecifikácií, a na druhej strane ani v tomto oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, ani v týchto špecifikáciách nie je uvedené maximálne množstvo a/alebo maximálna hodnota výrobkov, ktoré sa majú dodať na základe uvedenej rámcovej dohody.